

DOMOLJUB

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❧

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna pettivrsta (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni prometpoštno-hranilničnega urada št. 824.797.

Štev. 11.

V Ljubljani, dne 15. marca 1906.

Leto XIX.

Z zgledi!

Besede mičejo, zgledi vlečejo; to velja tudi za kmetijski napredek. Govori, uči, piši, kakor veš in znaš; tem še ne dosežeš mnogo; treba je, da tudi v dejanju pokažeš. V tem ziru sta za kmetijski poduk potrebni dve reči; prvič vzorna gospodarstva, drugič razstava.

Ti reči moramo vsako posebej pojasniti. Najprej vzorna gospodarstva. Kogar vnemaš za napredek, komur pišeš članke, kako naj uredi svoje gospodarstvo, moraš tudi pokazati: pojdi tje in tje; kam boš videl, kako se to pravi.

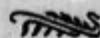
Ta stvar je tako sama po sebi mljiva, da so jo izkušali zvršiti na raznih krajih, toda ne povsod z dobrim uspehom. Zakaj ne, takoj pome. Može, ki jih je prepričala namet, da je treba z zgledom pokazati, kako naj se gospodari, so si prva mislili: dežela ali država naj stanovi pri kmetijskih šolah vzorna gospodarstva, ki si jih bo lahko vsak ogledal in se učil pri njih. Ta misel bila jalova. Takim gospodarstvom, ki dežela ali država napravi, manjka glavne stvari k napredku. Vodijo jih

učitelji, uradniki, ki ne delajo zase, ki vedo, da se pretrga med njimi in med dotičnim zavodom vsaka zveza, ko zapuste svoje mesto. Sami hlapci so! Ali je že kdaj prospevalo kako gospodarstvo, če je bilo prepuščeno samim hlapcem? Pač, če imajo nadzorstvo in vodstvo. Na kmetijskih šolah, zlasti na deželnih pa takega vodstva in nadzorstva ni. Zato pa na takih šolah ni reda. Pojte pogledat na Grm! Vse drugo, samo vzorno ni to gospodarstvo, ki stane deželo ogromno denarja. Poslanci to vedo; vedno se kregajo med seboj, ko pride na vrsto v kranjskem deželnem zboru ta šola, govore, ukrepajo v odsekih; v javni seji pa vendar vse potrdijo, ker ne morejo najti nobenega pripomočka, da bi vzdignili zavoženi voz. Deželni odbor se šteje za nadzornika. Tu velja pregovor: V kompaniji pes crka. Deželni odbor, pa še zdaj, je res brez vsake edinosti, najbolj žalostna kompanija, kar si je moreš misliti. Tri stranke — kako morejo te enotno in trdno vladati. Sicer pa je Grm daleč od deželnega odbora. Zato se ni čuditi, če se na takem kraju kmalu pokaže, da je vodja neomejen gospodar, ki jih sicer na svete čase nekaj sliši od svojih predstojnikov, ki pa mu lahko vsi taki

nauki gredo pri enem ušesu notri, pri drugem ven.

Nov, mlad vodja ima nekaj ognja. Loti se z vnemo; rad bi pokazal, kaj zna. Ker manjka vspodbude in nadzorstva od gospodarja, pa ta vnema kmalu poneha. Kaj bi se preveč trudil, saj nimam nič dobička od tega; za svojo plačo že naredim nekaj, tako si misli, in potem gre vse rakovo pot. Ko bi imela nežela kakih pet, šest kmetijskih šol, bi že šlo. En uradnik bi se lahko prestavil z ene na drugo. Učitelji in voditelji bi tekmovali med seboj. Take deželice kot so naše pa ne zmorejo tega. Zato je pa napredek izključen. Če se vsa reč še bolj zavozijo, se vendar ne pride nikamor. Poslanci se namreč vedno končno vprašajo, ko se gre za to, naj bi koga odstranili: Ali naj vzamemo človeku kruh? Kam naj ga damo? —

Povedali smo po pravici, kar ve cela dežela, česar pa javno nihče izreči ni hotel. Zato pa pravimo: Vzorna gospodarstva morajo biti le zasebna, ki naj jih v ta namen, da morejo kmetje vse pregledati na njih, podpirata dežela in država.

Političen pregled.

Položaj v državni zbornici.

Dne 6. marca so se zopet začele v parlamentu redne javne seje, v katerih se je pričela razprava o vladni predlogi glede volivne preosnove. Med prostim časom se zbirali razni klubi ter reševali vladni načrt volivne preosnove. Nobena stranka ni zadovoljna z načrtom. Na to so se začeli vpisovati govorniki za prvo branje volivne preosnove. Oglasilo se je že nad 200 govornikov. Ko so v prvi seji rešili nekaj nujnih predlogov glede krvavih dogodkov v Galiciji in glede par drugih stvari, začeli so govorniki z razpravo.

Državnozborski odsek za volivno preosnovo.

V državnozborskem odseku, ki bode imel nalogo razpravljati o volivni preosnovi, bo 7 poljskih, 7 mladočeških, 6 poslancev nemške ljudske stranke, 4 poslanci nemške napredne stranke, trije poslanci ustavevernega veleposestva, trije poslanci središča, 4 Jugoslovani, dva ustaveverna, dva Italijana, 1 svobodni Nemeč, 1 socialni demokrat, 1 Rusin, 1 Rumun, 3 krščanski socialci in 3 divjaki. Večina strank je že določila svoje zastopnike za odsek. Jugoslovani so določili dr. Šušteršiča, dr. Ploja in Ivčevića, liberalni Slovenci pa dr. Ferjančiča.

Razprava o volivni preosnovi v parlamentu.

Prišla je zgodovinska ura. Dne 7. marca je pričela zbornica s splošno razpravo o vladnem načrtu glede volivne preosnove. Razpravo je pričel minister za notranje posele, graf Bilant — Rajt. Govornik se je skliceval na govore ministerskega predsednika barona Gavčca, s katerimi je utemeljeval splošno volivno pravico. Ta je med drugim dejal, da so se takrat, ko se je vlada lotila dela, pomnožile ovire in težave od vseh strani. Te ovire pa niso ostrašile vlade, ki je prepričana, da le splošna volivna pravica zboljša in ozdravi bolni avstrijski parlament. Sploh pa so se za splošno volivno pravico izrekle skoraj vse stranke, gotova pa dvetretjinska večina zbornice. Skoraj vse stranke se pa pritožujejo, da so volivni okraji krivično pristransko razdeljeni. Nato je pričel govoriti prvi protigovornik dr. plemeniti Crabmajer, član tirolskega ustavevernega veleposestva. Ta govornik je najprej odkril svoje nemške srce, ki mu je velevalo, da nemškim strankam naslika na steno pošast slovanske večine v zbornici. Samo eno tretjino prebivalstva štejejo Nemci v Avstriji, a hočejo imeti absolutno večino v poslanski zbornici in še dvetretjinsko večino v gosposki zbornici. Med drugimi govorniki moramo omeniti dunajskega dr. Veiskirchnerja, ki je z vso ogorčenostjo zagovarjal splošno in enako volivno pravico, ter Poljaka grofa Deiduciskega, ki je z velikim ognjem pobijal vladni načrt, ki prisojga Galiciji le 88 poslancev mesto 110. Na vse grle je klical med odobravanjem svojih tovarišev: Ali je Galicija podjarmljena krenovina? Ali je to zahvala, da se Poljaki vsaki vladi dovoljevali vojake in davke. Poleg teh sta govo-

rila še dva Čeha, dva Italijana in češki agrarec Štonek, ki je ostro napadel češkega ministra dr. Randa in Mladočehe, zakaj niso zabranili krivični vladni načrt. Graf Silva-Taroka član češkega ustavevernega veleposestva je izrazil mnenje, da bi državne poslance imeli voliti stanovske zadruge, ki bi se morale povsod osnovati in udomačiti. Tako zastopstvo bi zagovarjalo stanovske koristi. Tudi general avstrijske socialne demokracije dr. Adler je prišel že minuli teden na vrsto. Zahteval je v svojem govoru, da naj dobe vsi moški in ženske že z 20 letom volivno pravico.

Poslanec Robič, član »Slovenske zveze« — za štajerske in koroške Slovence.

Med govorniki, ki so dosedaj govorili v državnem zboru o vladni predlogi glede volivne preosnove, moramo posebej omeniti slovenskega poslanca Robiča. Ta je kot slovenski poslanec splošno zadovoljen z vladnim načrtom, ker izdatno pomeni število slovenskih poslancev in je odkrit zagovornik splošne in enake volivne pravice. Govoril pa je predvsem kot zastopnik štajerskih Slovencev in za koroške naše brate. S tega stališča pa je moral odločno grajati in pobijati vladni načrt, kar bodo gotovo storili tudi ostali člani »Slovenske zveze«, ki pridejo še na vrsto. Sicer pa bode glavno delo v odseku, kjer bodo naši poslanci gotovo storili svojo dolžnost, ako dobe dovolj podpore pri ostalih slovanskih strankah.

Volivna preosnova in koroški Slovenci.

Kakor smo Slovenci splošne lahko zadovoljni z vladno predlogo o volivni preosnovi, tako moramo z največjo odločnostjo ugovarjati proti krivici, ki se je zgodila oziroma ne popravila našim bratom na Koroškem. Leti upravičeno ugovarjajo proti razdelitvi volivnih okrajev, in čujejo se obupni glasovi iz tužnega Korotana. In kako tudi ne! Vladna predloga da Slovincem na Koroškem, katerih je gotovo 120 tisoč, samo enega poslanca in še ta je negotov, ker ga lahko pridebe socialni demokrati, kojih nerednost oziroma mednarodnost je pa itak vsakemu znana. Torej ostane 60—80 tisoč Slovencev brez zastopnikov, ker so jih priklopili nemškim volivnim okolišem. Da dvignejo svoj glas proti tej vnebevpijoči krivici priredili so koroški Slovenci 4. t. m. 12 političnih shodov, ki so bili vsi dobro obiskani. Tudi minulo nedeljo dne 11. t. m. je bilo na Koroškem zopet deset političnih shodov.

Ogerske združene stranke razpadajo.

Združene stranke, ki so povzročile sedanja absolutistično vlado na Ogerskem, so začele zadnji čas razpadati. Tako smo čuli, da je izstopil iz teh strank baron Banfi, ki je v svojem pismu na Košuta dejal, da je upal prej uspeha od boja, ki so ga vprizorile združene stranke in od pisma združenih strank na kralja, a to upanje mu je podrl Košutov članek, v katerem ta trdi, da ni upati na ugodni konec boja. Bodočnost ogrske države je mogoča le po načelih nagodbe iz l. 1867., združene stranke pa vodijo boj za personalno (osebno) unijo, ki bi bila nevarna

evropskemu miru. Banfi pravi, da so napravile združene stranke veliko napako, ker se niso zvezale z socialisti.

Mažarske žene proti Avstriji.

Neko mažarsko žensko društvo, kateremu načelujejo plemkinje, je izdalo na vse člane ostro zapoved, ki prepoveduje kupovati avstrijsko blago tudi v najmanjših množinah 900 milijonov K — stoji v oglašju — potuje iz Ogerske v Avstrijo in inozemstvo, in to lahko preprečijo same žene. — Vsaka Mažarka, ki ne kupuje vse od igle do zadnje nitke pri trgovcu z domačim blagom, počenja izdajstvo. Oglašju je dalo društvo imenik vseh trgovcev z mažarskim blagom in navodilo, kako se imajo ravnati žene pri nakupovanju, da prisilijo trgovce k predajanju izključno domačega blaga. Temu gibanju proti »tujcem« so se pridružili vsi mažarski tovarnarji in trgovci in bodo v zvezi z omenjenim društvom organizirali bojkot proti tujemu blagu vseh vrst.

Nadžkof Stadler pomiloščen.

Cesar je pomiloštil sarajevskega nadškofa Stadlerja, ki so ga obsodile bosanske oblasti v denarno kazen, ker je krstil Simonoviča, kar je »Domoljub« tudi že poročal.

Avstrija in Srbija.

Avstrijska vlada je predlagala Srbiji sledeče pogoje za začasno trgovinsko pogodbo. Za avstrijsko v Srbijo uvažene blago plačajo Srbi ono carine, ki je določena v nemško-srbski, srbsko-turški in turško-bolgarski trgovinski pogodbi. Srbija pa plača za to Srbije v Avstrijo uvažano blago ono carine, ki je določena v trgovinskih pogodbah, ki jih je sklenila Avstrija z Nemčijo, Italijo, Rusijo in Belgijo. Pogodba o uvozu živine preneha, Avstro-Ogerska si pridrži pravico, da pripusti uvoz srbske živine iz onih krajev, kjer ni živinske kuge. Pogajanja med srbsko in avstrijsko vlado, ki so nekaj časa lepo napredovala, so se glasom zadnjih vesti razbila. Srbska vlada je namreč odpoklicala brzojavne srbske odposlance na Dunaju, ki so bili pooblaščenici za pogajanje o trgovinski pogodbi med našo državo in Srbijo. Uvoz avstrijskega sladkerja in tkanega blaga v Srbijo je popolnoma preprečen.

Nazadovanje socialne demokracije v Nemčiji.

Velika je ošabnost socialne demokracije, ki so dobili pri državnozborskih volitvah v Nemčiji tri milijone glasov. A zadnje čase sem so postali socialni demokrati bolj tihi. Zadovoljni niso nič kaj z uspehi nadomestnih državno-zborskih volitev, pri katerih so izgubili v trinajstih volivnih okrajih 14.930 glasov.

Rusija.

Dne 6. marca je izšel carjev oklic, ki določil za ruski državni svet in za gosposko darstveno dumo. Car bo sklical vsake leto v zasedanje dumo in državni svet. Tudi njegov denar bo zaukazal car. Vsak zakonski načrt mora biti odobren po dumi in v državnem svetu, predno ga potrdi car. Oklenjene zakonske načrte ne bodo predložili carju v podpis. Duma in državni svet imata

pravico razveljaviti volitev svojih članov. V državni svet bo imenoval car polovico članov, druga polovica bo pa izvoljena. Člani za državni svet bodo izvoljeni za deset let. Člani državnega sveta bodo morali biti stari 40 let. Car bo imenoval predsednika in podpredsednika za državni svet.

Verska vojska na Francoskem.

Francoska vlada nadaljuje še vedno svoja nasilna početja v francoskih cerkvah. Ni ji zadosti le zapisevanje cerkvenega premoženja, še z drugimi bujimi sredstvi hoče nadaljevati svoja kruta početja. Sodelovanje vojaštva namerava nadomestiti z drugimi sredstvi. Otvzeti namerava škofom škofijske palače in jim odtegniti njihove plače. Cerkev namerava dati republikanskim občinskim zastopom v kakršnokoli uporabo in župnikom devoljene pokrajine praklicati. Francosko kmečko prebivalstvo je jako razburjeno vsled ropanja cerkvenega premoženja. Kmetje pričakujejo vojake oboroženi s kosami in vilami, ženske pa imajo pripravljen krep, da bi polivale z njim vojake. Nekoga župnika je obsodilo policijsko sodišče v dvemesečno ječo, ker se je uprl orožnikom. Ljudstvo je vsled tega napadlo predsednika, ko je šel iz sodniškega postopja in ga preteplo. V nekem kraju se hoteli kmetje uradnike od priliki zapisovanja žive pokopati. Posrečilo se je orožnikom, da so uradnike oprostili iz rok kmetov. Nekdanja francoska cesarica Evgenija, žena rajnega cesarja Napoleona III, je darovala za bodoče ustanove francoskih katoličanov 2 milijona frankov.

Vspreh francoskih katoličanov — poraz ministrstva.

7. marec je bil za francoske katoličane dan velike zgodovinske važnosti. Siloviti odpor po ropu cerkvenega premoženja užaljenih katoličanov je povzročil, da je bila včeraj poražena francoska Ruvijeva vlada v francoski zbornici Divjaško postopanje framasonskih vladnih hlapcev nasproti katoličanom je bilo tako, da se zgražajo celo še nekoliko pošteni francoski liberalci. Ne morebiti tolike iz ljubezni do katoličanov in do pravice, marveč najbrže iz strahu pred svojimi katoliškimi veljavci, ki jih je zbudilo za hip iz njihovega dolge letnega spanja surovo barbarsko postopanje framasonske klike, za katero so tako navdušeni na Slovenskem vsi lopovi od „Narada“ in „Soče“ do „Gorenjca“ in „Notranjca“. Dne 7. marca popoldne je razpravljala francoska zbornica o verski vojski. Katoličanom vsaj kolikor toliko udani poslanci so zahtevali od vlade, naj preneha z zapisovanjem cerkvenega premoženja in naj izpremeni določila zakona o ločitvi cerkve od države. S. l. a, ki jo rabijo pri ropanju cerkva nikakor ne pomirjuje duhov, marveč je vzrok le novih uporov in umorov. Ministriški predsednik Ruvijé je ohle izjavil, da vlada ne more pritrditi predlogom, da naj odgodi in preneha z zapisovanjem cerkvenega premoženja. Zakon o ločitvi cerkve od države hoče izvesti in vsak način, toda previdno, da zagotovi javni mir. Zbornica je pa edklonila izvajanja in predlog Ruvijéjev z 267 proti 235 glasovom in je tako iz-

rekla vladi s 33 glasovi večine nezaupnice glede njenega početja nasproti cerkvam. Ruvijé je nato izjavil, da se vlada ne zanima za nadaljno razpravo, je vstal in s svojimi tovariši vred zapustil zbornico.

Posledice francoskega ministrskega poraza.

Framasonsko časopisje trdi, da bo sledila Ruvijéju skrajno odločna vlada, ki bo izvedla z vso silo ločitev cerkve od države in izvedla nove volitve. Ako dobé ua Francoskem novo silovito framasonsko ministrstvo, najbrže tudi ne izostane odpor med katoličani. Bliznja prihodnost pa dokaže, če bodo razumeli katoličani važnost trenutka in z volivnimi listki pri prihodnjih volitvah strmoglavili framasonsko nadoblast na Francoskem. Tudi verski vojski v Nemčiji je sledila zmaga katoličanstva.

LISTEK.

Pozno a ne prepozno.

Poljski spisal Wladislaw Strowski. Poslovenil F.

IV.

Ko je Marica videla, da je oče slab in bled, ga je večkrat popraševala, kaj mu je. A oče je trdil, da sam ne ve, kaj ga boli, in da se je menda pri košnji kaj prehladil. Rekel je Marici, naj mu postelje in šel je brez večerje počivat.

Po navadi je oče vstajal prej, poklical druge in jim naročil, kaj naj gre do delat. Drugo jutro pa je Marica že precej dolgo hodila po kuhinji in pripravljala zajtrk, a očeta še ni bilo od nikoder. Marica je bila v skrbeh za očeta, šla je torej pogledat, kako se mu godi. Da bi ne odpirala vrat v njegovo spalnico, je pogledala samo skozi ključavnico, odkoder se je videlo ravno na njegovo posteljo.

Zdelo se ji je, da oče mirno spi, zato je tiho odšla, dala meni in hlapcu zajtrk, naročila meni, naj bom vedno blizu hiše, da bom slišal, če bi oče kaj klicali, hlapcu je rekla gnati živino, sama pa je šla v cerkev, ker je bila ravno obletnica materine smrti in se je brala ta dan maša za njih dušo.

Bil sem res vedno v bližini doma in hodil večkrat skozi ključavnico pogledovat k očetu. Tudi meni se je zdelo, da mirno spé. Slišal pa sem jih često pokazljevati.

Nenadoma zaslišim, da me oče s slabim glasom kličejo. Hitro hitim v sobo k postelji.

»Francek, pojdi k sosedu Juriju in ga prosi, naj mi gre po gospoda.«

Obstal sem kakor okamenel in gledal očeta nepremično.

Pa le hitro stopi, ni več veliko časa. Bežal sem iz hiše in nevedé, kaj mi je storiti, sem začel glasno jokati. Kmalu se je zbralo krog mene nekaj sosed, ki so me začele povpraševati, zakaj jokam.

»Oče umirajo in Marica ni doma«, to sem komaj spravil iz sebe in začel še bolj glasno plakati.

Nato se je kmalo zbrala pri nas cela množica moških in žensk.

Moški so v sobi pri bolniški postelji kadili kot prej zunaj, ne menceč se za to, da je dim bolniku težko dejal.

»Kaj mu je neki? Ali se je prehladil? Kdo bo pa gospodaril, če on umrje? Škoda bi ga bilo« — tako in enako so ugibali in modrovali možaki med seboj.

Ženske so obstopile bolnikovo posteljo in vsaka je vendar hotela vedeti boljše zdravilo in vsaka je tudi očetu prisodila drugo bolezen.

»Bržkotne je to krč«, dejala je prva. »O kaj še prehlajenje je to, nič drugega«, ugovarjala je druga.

»Narejeno mu je«, menila je tretja.

»Trebja mu bo oddelati!«

»E kaj kvasite take neumnosti, hitro po steklenico prav močnega žganja, to bo najbolj pomagalo«, zapovedala je zopet četrta.

Ko so začule krog stoječe prorokinje besedico »žganje«, so bile takoj vse edine v tem, da to mora na vsak način pomagati.

Z zanimanjem sem poslušal posvetovanja tako izvrstnih zdravnic. Šlo mi je skoraj še vedno na jok, a vendar sem bil vesel, ko sem videl, kako se posvetujejo in ugibajo, kako bi očetu pomagale. Prepričan sem bil, da jih gotovo ozdravijo s svojo učenostjo. Čudno pa se mi je zdelo, ko sem videl, da so vse raztrgane, druga bolj kot druga, da imajo roke umazane, lase nepočesane. Prišla mi je na misel Marica, ki je imela zelo veliko dela, a za to je vedno dobila potrebnega časa, da se je umila, počesala in zašila sebi in drugim obleko. Zapazil sem tudi, da nima nobeden izmed gospodarjev, ki so bili v sobi tako bele srajce, kot jaz ali naš oče.

S tega premišljevanja me je zdramila sosedka Neža, ki je zaupila oblastno nad menoj:

»Francek, pojdi hitro v krčmo in prinesi četrt litra prav močnega žganja!«

Kot bi trenil sem skočil k miznici, kjer sem imel shranjenih nekaj desetice in bežal v krčmo. Predno bi zmolil dva očenaša, sem bil že nazaj z žganjem.

Ženske so ga začele pokušati, če je čist in dovolj močan. Nato so ga začele očetu ponujati. A ker se je branil piti, se je najbolj drzna sklonila nanj in mu hotela s silo vlti žganja v usta. A oče je stisnil zobe in ni maral piti.

Na tihem me je jezilo, ko sem videl, kako mučijo bolnega očeta, a ugovarjati si seveda nisem upal. K sreči je prišla med tem Marica domov, ki je bila že v skrbeh za očeta in je zato svoje korake proti domu precej pospešila.

Ko je videla očeta zelo bolnega s silno vročo glavo, in krog njega polno žensk in eno celo s steklenico žganja v rokah, jo je pograbila jeza in odločno je povedala ženskam:

»Lepo vas prosim, ne mučite mi očeta z žganjem, ki mu bo le škodovalo, pa nič koristilo.«

Ženske so se oddalile od postelje in začele med seboj mrmrati:

»Glej jo no, kako je ošabna! Nas stare in izkušene bo ona učila? Saj res že jajce več ve, kot putca. Če je tako učena pa naj ga sama zdravi. Kar domu pojedimo!«

In res so se začele druga za drugo pomikati iz hiše, žganje so seveda vzele seboj.

Marica je položila očetu na čelo roko in ko je videla še na tleh, da je že kri pljuval, je takoj vedela, pri čem da je. Poslala me je takoj po Lizo, naj ji pride malo pomagat.

Liza je res takoj prišla in naročila tudi Katarini, naj pride za njo in naj ji prinese seboj malinov sok. Marica me je poslala na pašo, naj pazim na živino, hlapec pa naj jaha v mesto po zdravnika.

Med tem je nalila v skledo mrzle vode in dolila jesiha, v to namočila robec in ga dejala očetu na glavo. V kozarec je vtila malinovca, ga zmešala z vodo in dala očetu piti, kar mu je vidno dobro storilo.

Ko je prišel zdravnik, je očeta pregledal, zapisal zdravlilo in nas potolažil, da se ni bati hudega, ker smo zdravnika še pravočasno poklicali.

Drugi dan je bila Liza pri očetu, Marica pa je šla v župnišče po liter dobrega vina. Skuhala je tudi kurjo juho in jo dala očetu piti. In nekaj dni ni nič drugega žival, kot to.

Očetu se je kmalu začelo boljšati in od dne do dne je postal krepkejši. Liza in Katarina ste pridno pomagale Marici ne samo doma, ampak tudi na polju in pri košnji. Če Marica ni imela časa, je bila pri očetu Liza ali pa Katarina. Ko je nevarnost minila, je Marica po navadi očetu kaj brala ali iz molitvene knjižice ali iz življenja svetnikov. Oče jo je vedno poslušal z velikim veseljem in zanimanjem.

Čez dva tedna je bil že toliko pri moči, da je vstal iz postelje in začel hoditi. Marica seveda ni pustila, da bi se lotil kakega dela, kar tudi ni bilo tako zelo potrebno, ker so hlapec, Liza in Katarina spravili vse seno pod streho in skrbeli, da tudi na polju ni zaostajalo delo.

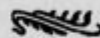
Ko je oče popolnoma ozdravel, je bil mnogo bolj vesel in zgovoren, kot pred boleznijo, zlasti še, ko je zopet pisal Janko, da je Anton zdrav in zadovoljen. Ko je šel

nekoč na semenj, je celo prinesel Marici novo molitveno knjižico z zlato obrezo, meni pa knjižico lepih povesti, tablico in peres. Silno sem bil očetu za to hvaležen, ko mi je pa podarila Marica še svojo starejšo molitveno knjižico, sem bil samega veselja ves iz sebe.

Z Marico nisva mogla dosti Boga zahvaliti, da nama je ohranil očeta še zdravega, zlasti pa še, da se je oče tako izpremenil.

Ker se žetev še ni pričela in je hlapec pasel živino, me je Marica skoraj vsak dan učila pisati na tablico. Z branjem mi je šlo že precej dobro.

Oče je pogosto poslušal Marico, ki mi je razkazovala črke. Ko sem bil parkrat prišel domov, sem ga dobil, da je imel tablico in pisalnik v rokah in ogledoval črke, ki jih je Marica napisala na tablico. Čudno se mi je zdelo to, a dalje se za to nisem zmenil.

Razgled po domovini.

Sedemdesetletnico svojega rojstva je praznoval pretečeni teden naš rojak pisatelj in pesnik **Jožef Stritar**. Od raznih strani je prejel nabroj čestitk. Nam je posebno znan po spisih, ki jih je spisal za družbe sv. Mohorja. G. Stritar živi na Duraču.

Na Dolenjskem so pobirali trije možki podpise za ločitev katoliškega zakona in ljudi prevarali z izjavo, da so za nerazdružljivost zakona. — Tudi je prišlo v dolenjske kraje precej protestantskih evangelijev. Torei nozor pred krivimi preroki ki so vedno bolj drzni.

Celjska »Domovina«, ki zadaji čas kaže vedno bolj očitno liberalne režičke, nesramno obrekuje naše vrle državne poslance kakor da bi bili ti vzrok, da debe štajerski Slovenci šest poslancev mesto osem. Celjski liberalni advokatje, ki so nadzorniki tega lista dobro vedo, da je imel poročilo o volilni reformi za Štajersko, štajerski poslanec **Robič** in vendar napadajo kranjske poslance. Ali je mar to zahvala za pomoč, katere se štajerski Slovenci dobivali vedno pri naših poslancih? Najboljši odgovor za taka časnikarska lopovstva je, da se enaki listi kakor „Domovina“ vrnejo celjskim liberalcem.

Liberalni zaupni shod se bo vendar vršil v Ljubljani in sicer 25. marca. Ta shod obeta biti zelo zanimiv. Videlo se bo, kdo bo še nadalje vodil propadlo liberalno stranko, ali Hribar ali Tavčar. Radovedni smo kakti ljudje z dežele bodo tako neznačajni in nespametni, da bodo šli na

shod take stranke, ki nima drugega programa nego sramotenje vere in duhovnikov. Prosimo somišljenike, da nam naznanijo imena tistih, ki bodo šli ta dan v Ljubljano, da jih moremo potem pokazati sloveuskemu svetu.

Liberalni učitelji so šele sedaj začeli speznovati, da jih liberalci vodijo za nos. Bridko se pritožujejo čez nje v „Učiteljskem Tovarišu.“ Toda te pritožbe, ta jadicovanja so le na papirju. Kakor hitre pa pride zopet kaka volitev, bodo liberalni učitelji prvi, ki bodo šli v boj za liberalca zoper kandidata slovenske ljudske stranke.

Krščansko ženstvo v Ljubljani je sklicalo pretečeno nedeljo velik shod v veliki dvorani hotela „Union.“ Navzočih je bilo nad tri tisoč žensk. Zastopana so bila vsa katoliška ženska društva. Videl si imenitne gospe poleg pripreste delavke. Vse so se združile, da povzdignejo svoj glas proti brezvercem, ki hočejo ločitev zakona in odstranitev veronauka iz šol. Kot govornice so nastopale zastopnice krščanske zenske zveze, krščanske socialne zveze, katoliškega društva za delavke, poselskega društva sv. Marte, strokovnih društev i. dr. Shod je otvorila in spretno vodila gospa **Manfreda**. Kot zadnja govornika sta govorila deželni in državni poslanec g. dr. **Ivan Šusteršič** in deželni poslanec dr. **Vilko Schweitzer**. Prvi je govoril o liberalcih, ki hočejo veronauk odpraviti iz šol, ostro je šibal liberalne učitelje, ki kaj radi pozabljuje, da imajo podučevati otroke krščanskih starišev. Dr. Schweitzer

pa je pojasnil nakane brezvercev, ki hočejo vpeljati razporoko. Kazal je žalostne posledice, ki bi nastale, ako bi se v državnem zboru sprejela zahteva framažonov. Krščansko ženstvo ljubljanske je s tem prvim javnim shodom sijajno dokazalo, da se zaveda svoje naloge v teh resnih dneh in, da je pripravljeno braniti do skrajnosti svetinje sv. vere zoper vse sovražnike.

Kranjski krojači in črevljarji so imeli v „Mestnem Domu“ v Ljubljani jako dobro obiskan shod, na katerem je pročal dunsjski zastopnik Wegel Lekel o stališču rokodelcev k obrtni reformi. Državni poslanec dr. **Zitnik** je kot član obrtnega odseka poročal o delovanju odseka. Obljubil je, da bo podpiral težnje krojačev in črevljarjev. Navzoči so glasno odobraval izvajanja g. poslance, ki je v obrtnem odseku odločno nastopal za koristi obrtnega stanu. Več drugih govornikov se je pritoževalo radi žalostnih razmer, ki uničujejo obrtni stan. Sprejeli so resolucije, v kateri se naprešajo vlada in poslanci, naj se ohrani dolečba, da trgovci z obleko ne smeje jemati mere za obleko in črevlje.

Javni shod v Senožečah. Nedeljski javni shod v Senožečah je bil take obilno obiskan, da je bila grajščinska dvorana popolnoma natlačena. Najboljši mežje iz Senožeč in okolice so prihiteli na ta shod. Gozorila sta dr. **Lampe** in dež. poslanec dr. **Krek**, ki je razvijal program delavnosti Slovenske Ljudske Stranke za bodočnost. **Soglasno** in z odobravanjem sta bili sprejeti na predlog gosp. **Klein-**

die nista resolucije za splošno in enako volilno pravico v državni in deželni zbor in za krščanski značaj zakonske zveze proti reformnemu načrtu liberalnih strank.

Zemljevid volilnih okrajev po Gautschevem načrtu priobčujemo danes. Pripominjamo, da se je vrnila risarju v Istri napaka v imenu: Mesto „Kastav“ naj se popravi „Podgrad“. Mesto „Kot“ na Kroškem se glasi pravilno „Vogliče“.

Lepe prijateljice imajo slovenski liberalci na Dunaju v državnem zboru. Med te spadata vsenemca Wolf in Berger. Oba sta odpadnika od katoliške cerkve. Prvi se je ločil od žene, ker je imel razmerje z neko drugo žensko. Bergerja pa je te dni sklenila zbornica izročiti sodišču, ker je prešestoval s soprogo dunajskega veleobrnika Kolbingerja ter jo odvedel s seboj. Lepa družba to! Ni čuda, da se taki ljudje potegujejo za razdružljivost zakona.

V Ljubljani se snuje telovadsko društvo, ki bo imelo svoje prostore v „Unionu“.

Liberalci proti kmetu. Sicer ni nič novega, da so liberalci sovražniki kmeta, saj smo to že mnogokrat dokazali. Zopet imamo nov dokaz, ki ga hočemo kmečkemu ljudstvu podati. Kadar je čas volitve, tedaj postanejo liberalci jako dobri prijatelji kmeta. Takoj zasnujejo kako neodvisno kmečko stranko, za katero gredo boj. Tako so delali na Gorenjskem in pri zadnji volitvi v kočevskem okraju, kjer se meli za kandidata Drobniča iz Sodražice. Na ta način so dobili pri zadnji volitvi resnejše število jako poštenih in uglednih volilcev, ki niso spoznali liberalnega manevra. Zanes ti možje lahko vedo, da se jih liberalci grdo prevarali in da ni bila tista neodvisna kmečka stranka nič drugega nego liberalna stranka, ki se ni upala s tem imenom na dan, ker je vedela, da za liberalca oben pošten človek več ne mara. Teda na kratk pa je v Ljubljani tista liberalna stranka, ki je ob zadnjih volitvah hvalila neodvisne kmete v ribniški okolici pokazala sedaj zopet svojo barvo. Ble je v občinskem svetu ljubljanskem prešli teden. Tedaj vstane prijatelj župana Hribarja advokat dr. Triller predlaga, naj se vzameta kmetu dva volilna okraja in naj se dasta meščanom tako, da bi kmečko prebivalstvo, ki plačuje toliko davkov, imelo mesto 10 samo 8 poslancev. V svojem utemeljevanju se je dr. Triller opiral v škofa, norčeval se iz „pobržniga kmeta“ kakor ga je nazival ter mu odrekal svojo politično zrelost. V svojem govoru se zalejal tudi ob „ribniške kmete“, iz katerih se je po svoje ponorčeval. Tu imaš kmečko ljudstvo zopet najjasnejši dokaz, kako liberalci sovražijo kmeta in mu ne prišči ničesar. Dr. Šusteršič in njegovi prijatelji v državnem zboru so se trudili, da

so kmetom dobili 10 poslancev namesto 6 in sedaj pride veliki gromovnik dr. Triller, v katerega pisarno tudi kmetje nosijo svoj denar in ta predlaga, naj se vzameta kmetom dva okraja. In za ta predlog, ki pa na Dunaju ne bo imel nobenega pomena, za to bodo poskrbeli že naši poslanci, so glasovali vsi liberalni občinski odborniki. Kaj bodo neki porekli k temu liberalnemu činu oni kmetje v ribniški dolini, ki so zadnjič volili liberalca, ko bodo slišali, kako se je dr. Triller v Ljubljani iz njih ponorčeval. Zapomni si slovensko ljudstvo, da je liberalcu ljubši vsak nemškutarški škric kakor pa pošten slovenski kmet.

Gorenjske novice.

Iz medvodske in sorške okolice.

g Zmaga pri občinskih volitvah. Veliko veselje je bilo po celi Medvodski občini, ko se je zvedelo, da je pri občinskih volitvah zmagala slovenska ljudska stranka, ne pa liberalci. Ne samo možje, tudi fantje, žene in dekleta so se zanimali za to volitev, zato je bila radost splošna, ko se je izvedel izid volitev.

g Podobčina Draga se je slabe izkazala. Sicer tukaj ni razven morebiti par izjem, pravih liberalcev, a žalostno je, da so sicer pametni in pošteni možje šli na lim skoziškos liberalnemu učitelju Grmeku.

g Učitelj Grmek je kandidiral v Sori, a je sijajno pogorel. Ko je po dokončani volitvi prišel domov, ga je vprašala žena: „Tone, Tone, kaj bo pa zdaj?“ Grmek pa je odgovoril: „Tega si pa nisem mislil“. Mi pa povemo Tonetu, da si še marsikaj ne misli, kar bo še prišlo.

g V »Narodu« so pohvaljeni prebivalci iz vasi Sora, Draga, Gesteče, Pungart, češ. da so volili napredne, ali po domače rečeno liberalne. V resnici pa v teh vaseh niso ne volilci ne izvoljeni možje liberalci, samo to je napaka, da so se dali komandirati liberalnemu učitelju Grmeku. Vsled tega se sedaj Grmek po „Narodu“ baha, češ naši so, liberalni so. Pohvala liberalnega časopisa „Nared“ tem ljudem jasno kaže, kam jih hoče pripeljati Grmek, namreč v liberalni taber.

g V Starmanovi gostilni v Sori ima sedaj liberalni učitelj Grmek glavno besedo. Vsled tega se zavedni pristaši slovenske ljudske stranke te gostilne ogibljejo.

g Zaradi znane sorške afere je bilo zadnji čas zopet več ljudi klicanih pred sednjo. Siroške naj jim povrne Grmek,

ki jih je skupaj zganjal in navduševal, naj ne odjenjajo.

g Ljudje govore, da je tudi Grmekova žena učiteljica v preiskavi. Solski otroci so namreč doma pripovedovali, da je ona imela ključ od šole tistikrat, ko je okrajni glavar dal s silo vломiti v šolo.

Iz kranjskega okraja.

g Na praznik sv. Jožefa bo popoldne ob 3. političen shod v Smartnu pri Kranju. Govoril bo deželni poslanec g. dr. Krek. Shod se vrši v župnišču. Možje iz okolice pridite v obilnem številu na shod!

g Izobraževalno društvo v Smartnem je imelo pretekli mesec svoj redni občni zbor. Društvo ima 86 članov, predavanj je bilo 9 in dve veselici. Knjižnica šteje do 500 knjig. Denarja je ostalo v blagajni 49 K 97 v. Izvoljen je bil nov odbor. Njegova naloga je, da pridobi društvu še več udov in jim preskrbi primere nadaljevalen pouk, posebno glede kmetijstva.

g V stalni pokoj gre učiteljica Jurman v Smartnem. Nadomestuje jo gđc. učiteljica Orehek.

g Za stalno učiteljico v Smartnem je imenovana I. Skaberne, doslej učiteljica na Viču. Ker nastopi baje šele z novim šolskim letom svojo službo, poučuje sedaj mesto nje učitelj Lahar nar iz Kranja.

g Skoda, da bi se pozabila modrost »modrega moža«! Bilo je na shodu župnikov. Navzoč je bil tudi vpokojeni mavški župan in propali kandidat „neodvisnih kmetov“ Jozanova k. Govornik je razkladal pomen novega volivnega reda posebno z ozirom na kmečki stan. Jezi seveda nič kaj ne diši novi volivni način, ker ve, da bo še bolj sijajno „pogorel“ pri taki volitvi, kakor je pri zadnji. Zato je pa semintje motil govornika s svojimi opazkami. Ko pa omeni govornik, da nikakor ne more biti pravično, da veli po sedanjem načinu okoli 50 nemških liberalnih velikih pesestnikov, 10 poslancev v deželni zbor kranjski, tedaj pa je priklopela „Jozotova“ modrost de vrhunca. Ojpril je modra svoja usta in zinil: „Najbolje bi bilo, da imajo grajščaki vse poslance, kmetje pa — nič.“ Kmečkim možem pa se te besede niso zdele modre in se dejali, da Joza ni za med kmete, ampak za med grajščake in pokazali so mu — vrata, za katerimi je izginil „modri“ Joza in njegova modrost.

Iz kamniškega okraja.

g V Trzinu nabirajo za nove orglje. Potrebne so res. Dostej je nabranih že okoli

800 kron. Ker so Trzinci po svetu pri lju-
deh, ki jih ne poznajo, na slabem glasu, te-
daj naj se potegnemo zanje. Pri zadnjih vol-
itvah v obitno in trgovsko zbornico so
Trzinci izmed 40 volivcev oddali 37 glasov
našim kandidatom, le eden — soc. demokrat
— ni hotel z nami voliti. Ali ni to lepo
znamenje politične zavednosti? Cel predpust
ni bilo nobenega plesa v Trzinu, o pretepih
med fanti ni slišati ničesar, cele o ponoč-
nem vpitju nikoli ne, cerkev ima pa vsaki
dan velike obiskovalcev, „Slovenec“ prihaja
med nje v treh iztisih, „Domoljub“ pa
skupno. Ali ni torej to ljudstvo dobro? Že-
limo le, da bi tako še naprej ostalo.

g Cujte in strmite! V Skadolah,
vasi blizu Mengša je bila pretečeni predpust
poroka neveste in ženina, ki je abstinent; to
je človek, ki ne pije nobene opojne pijače.
Tudi na ofceti je ni pekusi. Fant je bil ud
Marijine družbe. Kaj ne takih ženinov dan-
danes manjka, potem ti bile zakonske žene
bolj vesele.

g Polo zoper ločitev zakona
so v Mengšu podpisali vsi, ki so jo dobili.
Podpisati je pa ni hotel trgovec Kandušar.
Je že tako; kamor „Narod“ zahaja v hišo,
tam ni krščanskega duha. Če bi pa on pre-
dajal samo liberalcem, tedaj mora danes tr-
govine zapreti.

g Pivovarno bode razširili v obilni
meri Dela bode stala čez pol milijona kron.
Gotovo mora biti vse do maja. Delo so
prevzeli večinoma domači podjetniki.

g Iz Mengša. Predpustni čas je minul
in z njim vse plesne veselice. Toliko je bilo
pri nas letos bala, da smo že bili v strahu,
da bo nedelj zmanjkalo. Pa pravijo, da ni-
malo ljudje denarja! Zaključilo je predpustne
veselice liberalno bralno društvo, ki je na-
pravilo celonočen ples ravno nasproti naše
farne cerkve. Tudi občinska svetilka je go-
rela na sredi trga plesalcem na čast, ki pa
nikdar ne gori, kedar so zornice ali polno-
čnica na sv. večer. Sevé takim ljudem se
mora postreči, kmet se pa lahko pobije, če
v cerkev gre. Ta liberalni bal je „počastil“
s svoje navzočnost, o tudi voditelj cerkvenega
petja, kar se nam nič čudno ne zdi, ker
vemo, da v teh krogih ne veje našemu gi-
banju prijazen duh. In uspeh tega liberalnega
bala je bil ta, da je nekdo gredoč z bala v
šolo gojil iskreno želje, da bi tisti dan ne
bile gospoda nadzornika. Mladina je imela
še drugi dan „plav“ — pa to se vse pozabi
in odpusti. Če je pa izobraževalno društvo
priredilo kako predstavo, je bilo polno za-
bavljanja in pelena so se metala od vseh
stranij. Prvikrat za časa svojega obstoja ni
letos izobraževalno društvo priredilo nobene
veselice, ker nima prestorov. Različni ko-
ristovalci, odkriti in tihi nasprotniki so mi-
slili, da boče s tem društvo uničili; seveda,

če društvo nima prestorov in dohodkov,
kako naj obstoja. Ali še na misel jim ni
prišlo, da bi si društvo zidalo svoje hišo.
In vendar se stal „dom“, če bo volja božja.
Zidati bomo začeli, da le pride dovoljenje
od sl. vlade. Vsak človek, ki kaj razume
duha sedanjega časa, mora vedeti, kolike
važnosti je dvorana, neodvisna od gostilne
v društvenem in političnem oziru. Naspro-
tovati more tej misli le, kder je političen
nasprotnik, ali pa kdor išče osebnih koristij!
Najbolj so nasprotni „Domu“ Malo-Mengšavi.
Pa to je že navada taka. Saj se nasprotovali
tudi mlekarji, zdaj pa le radi mleko vozijo,
ko vidijo, da je mlekarja koristna. Sicer pa
ne nasprotujejo vsi. Čast tistim, ki se ne
dajo navdihniti od kakega liberalca, kateremu
je naše društvo trn v peti. Društveniki in
prijatelji društva držite skupaj in ne poslu-
šajte nikogar, naj bo kdor hečel! Kder je
proti „Domu“, ta ni naš!

g Zadnje volitve v obrtno in tr-
govsko zbornico so pri nas v Mengšu prav
dobro izpadle. Sicer se je učitelj Peter Sirc,
ki ga živa duša ne mara, pošteno petil od
hiše do hiše in je res nekaj volivcev pre-
sleparil, ker jim ni povedal, zakaj se gre.
Če bi bil dejal, da agitira za liberalce, bi
bil letel ven, kakor je okrogel in širok. —
Z nami je volil tudi župan iz Jaršg. Valentin
Tič. Čast mu zato!

Umrl je v Kamniku po dolgi
bolezni v starosti 76 l. g. Matja Sinkovec
bivši mestni odbornik sl. lj. stranke in po-
sestnik. Pokojnik je oče predč. g. župnika v
Škofji Loki. Naše sožalje!

g Pokazali so kakšni so;
namreč kamniški liberalci v obč. oberu
njim na čelu dr. Kraut. Župni urad v Kam-
niku je namreč poslal ulego na županstvo
podpisat pretest proti razdružljivosti zakona.
Dasi ni predlog političnega značaja in se je
mislilo, da bodo gotovo vsi za predlog, je
prišel pri tem vendar župan Kraut v zadrego
iz katere se je pa hotel po stari navadi po-
magati z begom, pa ne iz Kamnika kakor
iz Celovca ampak iz zborovalnega prostora.
Postavil je namreč predlog na zadnje kot 10
točke, da bi dal tako liberalcem možnost
odkuriti jo od seje. Ko je predlagal odbor-
nik Benkovič naj pride predlog na vrste,
takrat je staremu Močniku naenkrat vroče
pestalo, zadril se je nad g. dekanom, pograbil
klobuk in smuknil ven na prosto na varne
s tem pa izdal nameravani manever liberalnih
edbornikov.

g Liberalci so prišli pri pred-
logu v zadrego. Glasovati proti protestu so
se bali meščanov, glasovati za protest proti
ločitvi pa niso mogli, zato je Koschier pred-
lagal naj se gre preko Benkovičega pred-
loga na dnevni red, da bi dobil pri 10 točki
prosto pot umakniti se. Zakaj pač ne ugaja

Koschierju nerazdružljivost zakona? O se
poznamo!

g Odbornik Močnik se je zadril
nad g. dekanom, ki mu seveda ni mogel
ostati dolžen odgovora, potem pa pod pret-
vezo da je razžaljen hitel ven in tako pre-
kmalu izdal liberalce, g. dekan namreč niti
z eno besedico ni razžalil Močnika, torej
očividno, kaj so nameravali.

**g Odločen nastop odborni-
kov »sl. ljudske stranke.«**
Odborniki sl. ljudske stranke so bili v ve-
čini 10 proti 7, zato se pač niso smeli dati
terorizirati niti od domačih liberalcev tem
manj od tujca Krauta. Ko so videli kaj
nameravajo liberalci se zahtevali še opo-
vane od župana naj da predlog na glas-
sovanje, a ko mu je res kaj leže čelo
na koristi mesta. Dasi je vedel, da
mora večina v nasprotnem slučaju rabiti
skrajno sredstvo proti njegovemu paševanju,
je ostal trmast. Kakor en mož so odborniki
sl. lj. stranke vstali in odšli, ter rustili li-
beralce nesklepčne. To so morali storiti,
kajti vendar ne gre, da bi se na lastnih
domačih tleh dali prezirati od tujca in v
nemar puščali tako važnih predlogov.

g Ker je dr. Kraut tudi sieer že
pokazal, da mu ni volja složne delovati, so
odborniki slovenske ljudske stranke izstopili
iz vseh odsekov.

g Tri leta je že odkar se je
vršila volitev v mestno korporacijo
in še sedaj ni prišel do veljave. V občinski
seji da vsled tega dr. Kraut na glasovanje
ali naj prične delovati pred 3 leti izvoljeni
odbor, ali pa naj se nanovo voli, ker o-
tem ima odločevati le edino obč. odbor.
Sprejet je bil predlog, naj prične s poslova-
njem pred 3 leti izvoljeni odbor, z 10 gla-
sovi proti 7. Tako je edino prav, saj se
danje gospodarstvo je naravnost škandalozno
in zanikerno, kar pa ni čuda, ker je po-
načelnostvom stare cokle Petokarja, ki naj b-
raje pričel misliti na smrt, kakor pa vtikati
se v stvari kjer je le v škodo namestu koristi.

g Telečja družba je nastop brata
Krauta in brata Koschirja ponižno vzela za
znanje.

Jeseniške novice.

g Volitve v II. razredu. V so-
boto 10 t. m. se volili trje volivci II. raz-
reda 7 odbornikov in namestnikov. Gra-
beno podjetje Gross in Co. na Hrušici je
obljubilo Schreyu na njegovo agitacijo, da
bo volilo dva odbornika napredne stranke
ravnatelj Trappnu na Savi pa da bo volil
njegovih pet kandidatov ako on nasprotno
voli dva liberalna. Vsled tega kempromisa
so bili izvoljeni v II. razredu: 1. Luck-
mann Anton, uradnik, Sava; 2. Ba-
mann Karl, inženir, Sava; 3. Po-
gratz Anton, uradnik, Sava; 4. Ro-

man Peter, posestnik, Sava; 5. Čebulj Anton, posestnik, Jesenice; 6. Dr. Kogoj Franc, zdravnik, Jesenice; 7. Krašovic Jurij, trgovec, Sava. Tretji volivec II. razreda, naprednjak Ivan Ferjan je volil zadnja dva napredna, s petimi je ostal v manjšini.

j Volitve v I. razredu. Za drugim razredom je volil koj I. razred. Vseh volivcev je 32, volilo jih je 30; župnik Aljaž in nadučitelj Medič, ki se zdravi na Zg. Avstrijskem, sta se volitve vzdržala. Vse je mislilo, da bo treba žrebat, ker na vsako stran je bilo 15 volivcev. Volile so tudi učiteljice, ki na Kranjskem nimajo pravice voliti v občinski zastopket učiteljice, a nihče ni ugovarjal, da so prišle v imenik. Dve sta bili dali pooblastilo napredni stranki, dve nam. Zadnji dan pa je učitelj Salberger z zvijačo dobil pooblastilo od učiteljice Coriary, ki je prvo nam dano pooblastilo preklicala. Dal pa ji je Salberger častno besedo, da ne bo volil s pooblastilom. Salberger je častno besedo snedel, volil in „rešil“ Jesenice. Vsaslava in častgretorej Salbergerju? Gotovo je s tem svojim činom zaslužil, da ga domovina odlikuje. Lahko ga imenuje za viteza častne besede! Izvoljeni so v I. razredu kandidatje svobodomiselnne stranke s 16 glasovi: 1. Andrej Noč, posestnik, Hrušica; 2. Ivan Legat, posestnik, Jesenice; 3. Levro Baloh, posestnik, Jesenice; 4. Karol Višnjier, posestnik, Jesenice; 5. Pavel Klinar, posestnik, Plavž. 6. Luka Bizjak, posestnik, Jesenice; 7. Fabinc Franc, učitelj, Jesenice.

j Razmerje v novem odboru je tako: svobodomiselnna stranka ima 11 odbornikov, Slovenska Ljudska Stranka 9 in tovarniška 5 odbornikov.

j Bombastičen telegram so dali v „Slov. Narod“ naši svobodomiselnici po volitvah v II. in I. razredu rekoč: „Jesenice v zastava h. Navdušenje je velikansko. Narodni izdajice so poraženi!“ Pa zastav še deset nismo našli, niti vsi liberalni odborniki jih niso razobesili. Navdušenje so pa kazali naprednjaki s tem, da so po gostilnah razgrajali in na cesti duhovnike s huronskim vpitjem napadli, ponoči okli župnišča tulili in žvižgali ter dvema neustrašenima posestnikoma Slovenske Ljudske Stranke na hišo obesili črno zastavo. Kake vse drugače, dostojno in elikano, so se vedli naši volivci, ki so zmagali v III. razredu! Mi smo ponosni na naše ljudi. Naprednjakom pa privoščimo njih veselje, še celo to jim želimo, da bi se jim to veselje ne skratilo. Od vas, naprednjaki, se res drugega ne moremo naučiti, kot surovosti in podivjanosti. Naši somišljeniki so vsak dan dobivali anonimna pisma in dopisnice, ki kažejo visoko stopinjo kulture naših naprednih. Ti dokazi bodo še enkrat hodili na pot naprednjakom.

Iz drugih krajev Gorenjske.

j Dva občna zbora imamo v Gorjah na dan sv. Jožefa, in sicer ob polu 3 ure popoldne je hranilnice in poso-

jalnice v Gorjah. Ob polu 4. ure pa je kmetijskega društva v Gorjah. Pri obeh društvih kaže dober uspeh, ker imata obe društvi že precejšen rezervni zaklad. Pri občnem zboru kmetijskega društva je v programu tudi razgovor o živinski kupčiji. Takoj po občnih zborih je razgovor o živinski zavarovalnici. Vabljeni ste posebno udje obeh društev, pa tudi neudje se smeje udeležiti razgovora o živinski zavarovalnici, in tudi zborov, to seveda brez glasovanja.

j Iz Doba. „Domoljub“ je pri nas precej udomačen, ker ima v naši župniji okoli 80 naročnikov, vendar malokaterikrat kaj zve iz Doba. Za naprej bode „Domoljub“ tudi iz Doba lahko prinesel kako zanimivo novico; najzanimivejša novica je pa gotovo ta, da sme v nedeljo, 11. t. m., ustanovili k. s. izobraževalno društvo. Ker so v naši okolici že ustanovljena taka društva, zato so moške in mladeniči, ki so videli, kako ta društva lepo napredujejo sami želeli, da se take društvo tudi pri nas ustanovi. Na ustanovnem občnem zboru je govoril v. č. g. Luka Smolnikar; njegov govor je zbrane meže in mladeniče tako navdušil, da je že prvi dan pristepilo k društvu 129 članov, nepričakovano veliko, naravnost velikansko število. Če bodo merebiti med novimi člani nekateri smahljivi, je vendar gotovo, da bode znašalo število članov vedno precej nad 100, ker se še vedno novi oglašajo. — V obširnih in lepih društvenih prostorih v kaplanji je vse preskrbljene za izobrazbo in zabavo. Na razpologo so skraj vsi dobri slovenski časopisi (tudi izvenkranjski); med člani bode krožilo 5 „Slovencev“ (vsakdanjih). Posebno so novi člani že prvi dan občudovali „Helioplast“, skozi katerega se vidijo podobe popolnoma plastične, žive in naravne. Sedaj si ogledujemo Palestino, potem pride na vrsto Praga, Svicarsko i. t. d. Dne 19. t. m. priredi društvo poučno predavanje. — Vse kaže, da bode društvo prineslo nove življenje prijazni Dob. Ker se take zanimive stvari pred prijatelji ne smejo preveč skrivati, zato bodeš tudi Ti, ljubi „Domoljub“ včasih kaj zvedel, kaj se pri nas godi.

Dolenjske novice.

Z ribniške zemlje.

d Bolezen v ribniški okolici pri majhnih, kakor tudi pri bolj odrastlih otrocih še vedno ne miruje; to so nekaki mehurčki, ki se hitro razprežejo po vsem životu in ki povzročajo neko vrečino in strašno žejo; podobni so kozam. Opezarjamo šolsko nadzorstvo kakor tudi stariše, naj bolj skrbijo za otroke, posebno bolj ed-

daljene, da ne bejo obuvali sezuvali med potjo v šolo in iz šole.

d Pametno bi bilo, ako bi se na meste v Ribnici zgradila šola na Jurjevici ker same iz Jurjevici moramo pošiljati vsak dan približno 40 otrok v šolo; pa kakor kaže za naprej, jih bo še več. Naj bi se toraj šola v Ribnici popravila, naša občina pa naj dobi dverazredno šolo, pa se ne bo treba otrokom vsak dan ob suhem kruhu postiti, mi bomo pa vse potrebno preskrbeli za zgradbo. Tako bo vsem vstreženo.

Kmečki zbor v Ribnici 4. marca je bil jako sijajen, da še danes govori o njem vsa ribniška dolina. Zlasti krasnih govorov naših dveh poslancev dr. I. Susteršiča in dvornega svetaika Šukljeta Ribničani ne bomo take kmalu pozabili.

d Ribniško uradništvo in učiteljstvo ni hotelo podpisati ugovora zoper nameravane razrušitev katoliškega zakona. Onim, ki ne potrebujejo pestunja, bi se naposled ne čudili; drugi pa pač nimajo uzroka hrepeneti po novem jarmu. Notarju pa posebno ni zameriti, ker bi mu nova postava nudila mnogo več zaslužka; sodnik in učitelj imela bi pa mnogo več dela brez večjega zaslužka, zato morata imeti pa že druge uzroke, da sta za to izpremembo.

d Dolina Jozafat bi se lahko imenovala dolina od Sodražice do Podklanca. V malih letih se je prigodil 8. t. m. ondi že tretji slučaj nesrečne smrti. Ta dan je šel iz semnja v Sodražici 78letni možiček France Malnar in je opešal pred Podklanccem. Samo gorak je še bil, ko ga je neki usmiljen Samarijan vzel na svoj voz, a doma je bil že mrzel. Ali si ga je možiček preveč naložil, ali je naletel na slabo robo, kakoršno brezvestni krčmarji in natarice ravno ob semanjih dneh radi spravljajo v denar, ne vemo. Vsi trije omenjeni ponesrečenci so bili gregerski domačini in je zatorej zanje ta dolina dolina — sodbe, Jozafat.

d Zanimivo predavanje so imeli v nedeljo, 11. marca, v katol. izobraževalnem društvu na Robu. Predavalo se je o postanku in zgodovini župnije na Robu. Taka predavanja zanimajo posebno domačine in bi bila primerna za vsako izobraževalno društvo.

d Kaj bo z našimi šolami? Lansko leto smo nastavili po naših hribih več šol, toda, ko je prišel proračun, smo jih pa takoj zopet podrli. Seveda se je vse skup godilo le na popirju. Daljne hribske vasi niso kaj zadovoljne prispevati k šoli na Robu, akoravno je ne obiskujejo in morajo še otroci k pouku krščanskega nauka hoditi v zakristijo, pa si ne morejo drugače pomagati, kot sezidati svoje šole,

Štangar, delavec v litijski predilnici, doma iz Gobjaka fare Sv. Križ pri L. tiji. 15. novembra namreč je Martinu Pregelju, posestniku v Gradcu, ukradena iz podstrešja skrinjica, kjer je bilo za 1201 K 68 vin. gotovine, tri hranilne knjižice v vrednosti 2200 kron in še več drugih dragocenosti. Prazno škrinjico je pustil pod Bokalovim kozolcem. — Pustil je vse tri hranilne knjižice in tudi en cekin za 20 kron. Sum je precej letel na Štangarja, kateri je bil znan s Pregeljnom in mu je tudi mnogo zaupal. Sum je potrdilo tudi to, da je pustil delo v predilnici in tudi 13 K 08 vin. zaslužka. Preiskali so njegovo stanovanje, kjer so našli več vitrihov in en posebno velik ključ. Pregeljnova hči Angela je našla 5. decembra na Klinčevi njivi Štangarjevo uro in verižico 20. novembra je še pil Štangar pri Starovašniku en četrt litra vina in plačal 10 K, ne da bi čakal, da mu dajo ven, češ, da se mu mudi na vlak. Prijeli so ga v Mariboru. Vse taji. Obsodili so ga na pet let ječe in potem ga oddajo v prisilno delavnico. — Govorice razne in čudne se širijo po Litiji o nekem utopljenec v Savi, katerega pa še doslej niso dobili. Nekaj trboveljskih delavcev je baje na pustno nedeljo pile v družbi svojih „nevest.“ Potem se šli proti Hotiču. Po potu se spro in stepo. V tem tepežu vržejo enega tovarišev v Savo, ki je sicer klical plavaje skozi Litijo na pomoč, a mu ni nihče mogel pomagati. Bilo je okoli polnoči. Nekdo mu je zaklical naj gre proti bregu, da mu pomaga. A utopljenec je bil preslab in ni mogel. Najbrže je utonil, a trupla še niso dobili. Dva izmed onih tovarišev ima menda že sodnija pod ključem. Ko stvar pride vsa na dan, jo hočemo natančneje pojasniti. — 1. marca so iz Zužemberka pripeljali in pokopali na litijskem pokopališču gospoda netarja Ivana Gregeriča. Pogreb je bil kaj lep in za krsto se je peljalo devet kočij s pogrebci. Pokopaval je rajnega gosp. Jernej Zupandič in na grobu mu je spregovoril njegov rojak v slovo nagrobni govor, kjer je slavil značajnost umrlega. Rajni je imel raka na jeziku, in je trpel velike bolečine, dokler ga ni smrt rešila. —

d Smartno. Na zadnji semenj se prignali mnogo živine. Kupčija je bila srednje živahna. — Na šmartinski šoli bo edlejš poldnevni nepretrgani peduk, kar bo ustrezno posebno v poletnem času kmetiškim posestnikom. Za hribske otroke pa sta se ustanovila dva oddelka in je zanje prišla posebna učiteljica gospodična Marija Kalin iz Ljubljane. — Umril je 7. marca znani in spoštovani mož iz Pozdroy Miha Zupandič, podomače Mestjak, oče telesnega sluga našega presvetlega škofa. Pogreb je bil kaj lep in udeležba obilna. Rajni je bil vedno vesel in dobre volje, peštenjak stare korenine. Imel

je vodenico in zlatenico. Naj blagi oče v miru počival! —

d Smartinške občinske volitve. Vse je napeto pričakovalo novih občinskih volitev, ker prve so bile vsled nepravilnosti ovržene. Buren in strašen je bil torej dan 5. marca. A nepravilnosti prvih volitev niso bile senca sedanjih. Komisija je bila skrajno pristranska, da ne rečemo naravnost krivična. Ker ni bilo od vlade nobenega komisarja, so delali kar so hoteli. Ko so videli veliko število kmetov, ki so volili katoliško-naredno, so liberalci kar pobesneli. In ko je bila razlika v tretjem razredu le za dva, je komisija vpila nad našimi mežmi, trgala pooblastila zaključila volitev, ter tako preprečila našo zmago. To je bila prava babilonska zmešnjava. Če bo vlada potrdila tako volitev, bi bil to v resnici čudež! Zato mora prihodnji priti vladni komisar, da ne bodo take volitve. Kaj takega je mogoče edino na Hrvaškem ali pa Mažarskem, morda tudi v Italiji, a ni verjetno. Ker mera biti tretji razred na vsak način razveljavljen, če je le če senca pravice na svetu, se danes ne bomo spuščali v posameznosti pri posameznih volitvah: te vse hočemo popisati v prihodnjih številkah. Kljub takim turškim volitvam je prodrlo esem naših katoliških mož, namreč: gospod dekan Žlogar, podžupana: Matija Žitnik in Janez Čepar in pet mež II. razreda. Janez Breznikar, Alojzij Ketar, Anton Verbaj, Anton Strah in Andrej Poglajen. Liberalci so pa prodrli s sledečimi možmi: Ivan Robavs, Leopold Hostnik, Miha Možina, Ignacij Zore in Mandelj ter ves prvi razred, ki je bil itak njihov. Obširneje v prihodnjih številkah.

Od Smarja do Trebnjega.

d Hudega fanta imajo v Čagoščah. Star je 15 let in v gotovih časih malo slaboumen. Otroci ga radi dražijo in dražili so ga tudi v zadnjem času. Pa on se razsrdi, hiti za otroci in vzame malo deklice, ki ni mogla dovolj urno teči in je bila morebiti najmanj kriva, je zgrabi, postavi na glavo in neusmiljene pretepe. Zdravnik je izjavil, da ne bo moglo tri tedne v šolo. V Višnji gori so pa rekli, da mora fant en teden v zapor in vrh tega še plačati 50 kr. Starši ne trpite, da bi vaši otroci dražili druge posebno ne slatoumne!

d Kaj žganje dela? V Petrušni vasi je neki mladenič napal učence vogljarske šole Z. ko je šel mirno k svojemu staremu očetu.

d V St. Vidu je bilo okoli mlekarne vpitje in zabavljanje. Mlekarja je dala oklicati, da bo plačala po 10 vin. liter mleka, ako ga debi vsaj 400 litrov na dan, pa je potem plačala le po 9 vin. Te se res ne

plača dajati mlekarjam mleko po 9 vin. vsaj v domaćem gospodarstvu več zaleže.

d V St. Vipski župniji je bilo v pretečenem letu 145 krstov, 106 pregrehov sa 24 porok. Župnija je velika, da prevelika za dva gospoda. Pa ni čuda, da je pomanjkanje duhovnikov tako veliko, vsaj liberalci nobenega ne puste v mira.

d Na Muljavi se še vedno kregamo za šolo. Občinski odbor je bil sklican na uradni dan v Višnjo goro, da bi volil krajni šolski svet. Toda občinski odbor je izvrševal pasivno rezistenco — ni hotel voliti. Sedaj je okrajni šolski svet imenoval liberalca Hočvarja za oskrbnika in mu poveril opravilo krajnega šolskega sveta. Okrajni šolski svet vidi le liberalce. Pa se jih s Hočvarjem vred ne bojimo. Mi nismo zoper šolo, mi želimo, da bi se naši otroci kaj naučili, ravno zato pa ne maramo, da bi nas iz večrazrednic potisnili v enorazrednico. Najboljši učitelj na enorazrednici ne more Bog ve kaj doseči. Seveda bogatini lahko pošljate svoje otroke v večrazredne in v mestne šole, za naše otroke naj bo pa enorazrednica. Če je premalo prostora v St. Vidu, Zatičini na Krki napraviti tem več razredov, a ne silite nam enorazrednic. Mi ne maramo otrok, ktere mislimo šelati, kar iz zibelke poslati v mesto, zač pa želimo, naj ljudsko šolo opravijo doma. Pa kaj bi pisal več, vsaj neopravičenost te šole je dobro pojasnil v Slovencu vrli krški župan. Naj ne misli Hočvar in njegova kompanija da smo že izstrelili ves smodnik.

d V Zatičini je bilo l. 1905 52 krstov, 37 pogrebov in 13 porok. Tudi ta prebitek, katerega nam pa Amerika vzame.

d V Višnji gori je bilo l. 1905. 80 krstov, 67 pogrebov in 17 porok. Pa že drugo leto nimamo g. kapelana. Vsah smo imeli tri gospode, sedaj le enega. Bojimo se da g. župnik ne onemore.

d Zadnje nedelje so se podpisovali pretestu zoper ločitev zakona. Ljudje so ogorčeni nad prizadevanjem raznih liberalcev zakrament sv. zakona spremeniti v prazno pegedbo in se pridno podpisujejo, pomenimo, da bodo vsi ti podpisi brez pomena, ako jim ne sledije dobre volitve. Pošljimo na Dunaj vagone protestov. Liberalci, če bodo v večini, se bodo kaj malo brigali za nje. Ni toliko ležeče na protestih, vse je

d Zadnji predpustni sejm v Višnji gori se je vršil na nevem sejmšču in je bil jako dobro obiskan. Upamo da v pondeljek ne bo slabši.

Iz Zatičine. V nedeljo je umrl hišni posestnik Matija Podobnik, vulgo Plankar v 76. letu svoje starosti po dolgotrajni in mučni bolezni. Bolehal je že 14 let za naduho. Bil je vzoren katoličan. Da je bil pri Zatičanih res priljubljen, je pokazal sijalen pogreb v torek dopoldne. Prihitelo je veliko njegovih prija-

teljev tudi iz drugih krajev. Zapušča 7 sinov, katerih 4 so v Ameriki, dva doma in najmlajši se uči pravoznanstva v Gradcu.

Iz Zatičine se nam poroča: Pretečeni teden je umrl posestnik in mlinar Jožef Podobnik, po domače Plankar. Bil je jako pošten mož in zgleđen krščanski oče, ki je lepo izredil več otrok. Eden izmed teh je član katoliškega društva »Zarja« v Gradcu, kjer študira na ondrotni visoki šoli. — Umrla je v nemškem Gradcu vsem Zatičanom dobro znana gospodična Marija Walter, katero so daleč na okolu poznali pod imenom »fajla«. Dolgo let je živela med nami, kjer je podučevala mladino v nemškem jeziku. Premnogi so se izučili v njeni privatni šoli nemškega jezika. V ljudski šoli je poučevalo dalj časa deklice plesti in kvačkati. Pred leti je zapustila naš kraj, nekaj časa živela v Ljubljani v Jozefinišču in se potem preselila k bratu v Gradec, kjer je umrla za pljučnico. Vsi Zatičani jo bodo ohranili v najboljšem spominu. Naj počiva v miru! — G. Rojec namerava sezidati na kupljenem prostoru v Ivančni Gorici hišo, v kateri bo imel trgovino in morda tudi gostilno. — »Domoljubov« prihaja v naš kraj letos nekoliko več kot lansko leto, četudi je malo dražji. Je pa tudi vredno to zlasti za kmeta tako koristno in dobro berilo. Tudi število »Slovencev« je malo naraslo. Tako je prav!

Lep pogreb imel je dne 19. svečana posestnik in cerkveni ključar Franc Pajk, po domače Grbčev France iz Št. Vida. Kako je bil spoštovan in priljubljen, pokazalo se je pri pogrebu, kojega se je vdeležila nenavadno velika množica ljudstva iz cele šentvidske fare. Cerkevni zbor zapel mu je v slovo tri ganljive žalostinke: »Blagor mu, Nad zvezdami in Jamico tiho«. Rajni bil je tudi bivši, večletni župan občine Št. Vid-Zatičina, zadnji čas pa načelnik vaškega odbora. Trdno versko prepričanje in blago srce dičila sta njegovo brezmadežno življenje. Počivaj v miru blaga duša.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Tomišlja. Novembra meseca 1. l. je minulo eno leto, ko smo dobili samostojne župnije v Tomišlju in smo dosegli to čast in veselje, da se nam prevz. g. knezoškof sami inštalirali v Tomišlju prvega župnika. Kako težko je dandanes ustanoviti novo župnije, smo najbolj poskusili mi, in ker smo je dobili po velikih ovirah, zato smo je tembolj veseli. Ob obletnici ustanovitve župnije smo zato obhajali prvi sv. misijon v Tomišlju, katerega se vodili preč. gg. Kunstelj, Žužek in Tomc iz Jezusove družbe, katerim se šele zdaj zahvalimo za njihove lepe govore in za ves njihov trud spleh. Razun par zaanih izjem se je vse ljudstvo udeležilo sv. misijona in upamo, da bo obrodil sv. misijon obilno sadu. — Popred smo omenili, da je dandanes težko ustanoviti novo župnijo, ker morajo ljudje sami ves denar sami založiti in vlada ne prispeva vinarja k temu. Pri nas je bilo treba za odškodnino gg. kapelanom iz Iga in cerkveniku plačati 6000 K. Beneficij je imel kapitala 16 000, iz gozda sv. Janeza sme dobili za les 8000 K in 14.000 smo sklenili na posode vzeti. »Narod« je že večkrat očital da deželni odbor ne bo dovolil te naklade in da bo moral plačati to svoto g. fajmošter

Knifc sam. A »Narodu« mi odgovarjamo, da mi tudi sami nekoliko poznamo paragrafe in smo lansko leto že zmagali pri upravnem sodišču proti deželnemu odboru in tudi poveme znanim nasprotnikom župnije, da bodo tudi oni plačevali to naklado, radi ali neradi. Tega tudi deželni odbor ne bo mogel odbiti. Sicer pa ne smemo misliti, da je ljudstvo nevoljno zaradi tega bremena, ne ravno nasprotno, razun par izjem se je vse ljudstvo izreklo za »župnijo in sicer prostovoljno ne prisiljeno in rado plačuje na vsakega pripadajoči znesek. Da je ljudstvo pri nas za čest Božjo vneto, nam je dokaz, da smo razun ustanovitve župnije še pri cerkvi naredili v vrednosti do 20 000 K, k čemur je prispevala podružnica sv. Janeza kakih 5000 K, vse drugo se je nabralo z prostovoljnimi doneski. Lansko leto smo napravili nove orglje, ki so stale z ograjo vred 4750 K in so drugo delo Milavčeve. Veščaki so se o njih zelo pohvalno izrazili. — Še nekaj novih političnih novic. »Slovenec« je poročal pretečeni mesec, kako je peginila liberalna stranka pri nas in se jo pri zadnjih občinskih volitvah zapustili še poslednji pristaši. Na popoldnoma resnično in dostojno poročilo »Slovenec« je »Narod« odgovoril s tem, da je prav po barabsko osebno napadel volivce in zlasti g. župnika. Ne bome sledili znanemu nam dopisniku »Narodovemu« Francetu Šviglju na polje surevesti, ampak same te ga vprašamo, kdo je tisti, ki bi rad delal pri nas sovraštvo, ako bi ga kdo porajal? Ali ni ravno Švigelj? Saj smo drugi vsi edini. Že večkrat sme Vam svetovati, g. Švigelj, da se ne mešajte v naše občinske zadeve, ko vidite, da samo sebe smešite s svojimi neumnimi rekurzi in agitacijami. Saj Vam mi radi plačamo tistih 90 vinarjev davka, katerega plačujete od Vašega kepja. In Švigelj si upa očitati takim ljudem pijančevanje, katere cele leto nihče v gostilni ne vidi? Ko bi mi hoteli poročati, kolikokrat je bil že nekdo drugi pijan, bi morali popisati polovico »Domoljuba«, saj se ga je ravno meseca decembra, ko je prišel dotičnik volivne liste gledat, tako navlekel, da ga je moral Seškar iz Iškevsi domu vleči. In ali ni ravno v Švigljevi hiši v Brestu največ pijančevanja? Tudi ni bilo treba od naše stranke nobene agitacije kakor laže »Narod« in tudi šparkasa ni delala nobenega pritiska, ampak vsi volivci so volili iz prepričanja najboljše može v občini. Posebno moramo pri tej priliki pohvaliti vrle Matenčane, ki so v tako obilnem številu prišli k volitvi, ne boječ se kake zamere in so tako pokazali, da jim je res za pravico in katoliško stvar, in da so drugi možje kot Ločanje, ki so lansko leto prišli volit liberalnega župana. Poveme jim pa, da jim bo pri prihodnjih volitvah spodletelo. Sicer sta skušala znani učeni politikar in

vzorni kmetovalec Janez Zalar in Janez Ciber pripeljati svojo stranko iz Matene na volišče — ko je bilo treba oditi v Tomišelj k volitvam, sta pa videla, da sta pastirja brez čede. Ljudje jih pemilujejo in pravijo, da je komisija kriva, ker je prezgodaj prišla in tako ni bilo mogoče zmage odločiti.

Iz Kandlje pri Rudolfovem. Zopet smo dobili v roke poročilo cesar Franc Jožefove bolnice usmiljenih bratov v Kandji pri Rudolfovem za leto 1905. Kakor vsakoletno poročilo, tako nas je razveselilo in z obudovanjem navdalo tudi poročilo za leto 1905., ker opažamo, da je delovanje bolnice in za bolno človeštvo v ljubeznijo navdanih usmiljenih bratov tudi to leto lepo napredovalo in nadkrililo vsako izmed preteklih let. Kaj takega more doseči le ljubezen in usmiljenje usmiljenih bratov in pa požrtvovalnost slovenskih src, ki so bila od nekdanj dovezetna za trpečega sobrata. Lepo je od slovenskega ljudstva, da tako rado podpira dobrodelne zavode, kakršen je tudi naša bolnica. Naj ljudstvo, naj bralci »Domoljubovi« zvedo, kaj se je storilo v kandjiški bolnici v l. 1905., ker to je tudi kos ljudskega dela! — V bolnico je bilo sprejetih v tem letu 1717 bolnikov; torej mnogo več, nego katerokoli prejšnje leto. Pač lepo število bolnikov in lepo polje za krščansko delavno ljubezen in usmiljenost! Povprečno se je v bolnici oskrbovalo skozi celo leto vsak dan 90 bolnikov. Samo operiranih je bilo 578, število, ki nas navdaja z obudovanjem, obenem pa nam jemlje grozni strah pred operacijami. Kako spretno se v bolnici zdravi, se vidi iz tega, ker jih izmed 200 bolnikov umrje komaj — pet! Čast izurjenim rokam zdravnikov! Iz teh kratkih podatkov, ki smo jih posneli po letnem poročilu, vsakdo lahko razvidi, kako zlozna je trditev onih, ki vedno govorijo, da katoliška cerkev ni še nikdar ničesar storila za bedno človeštvo! Usmiljenje in prava ljubezen se nahaja le v katoliški cerkvi in njenih delavnih redovih. Ljudstvo naj sedaj sodi bedne klevetnike. Usmiljenim bratom in slovenskemu ljudstvu, ki jih podpira, bodo pač veljale Gospodove besede: »Resnično, povem vam, kar ste storili kateremu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.« Bivši kandidot.

Iz Mirne Peči. Ni še dolgo tega, kar se je nekdo v »Narodu« hvalil, da so v naši fari sami narodni naprednjaki. A menda je dotični dopisnik slep in gluhi, ko ne vidi, da možje napredujejo v tem, da drug za drugim stopajo iz liberalnega tabora in prestopajo k Slovenski Ljudski Stranki. To se je pokazalo ob zadnji volitvi v trgovsko in obrtno zbornico, ko je bilo oddanih precej glasovnic za našo stranko, in še več bi jih bilo, pa so bili nekateri zapeljani. — Sedaj se je tudi podpisala v veliki večini vsa fara zoper protiversko postavlo glede zakona. Izvzeti so le nekateri »naprednjaki«, ki mislijo, da ne morejo živeti brez vednega šuntanja in zabavljanja, kar pa delajo le sebi v škodo.

Notranjske novice. Iz Starega trga pri Ložu.

n Prizor s predpustne veselice. Ej, tam pod Račno goro v resnici znoj. V znani liberalni gostilni je bila predpustna veselica. Točili so baje »izborni« kapjico in se prav dobro zabavali ob njej in ob glasovih vriskajoče harmonike. Mi-

slili so vsi, da je kapljica res izborna, kar se jim pripeti nekaj posebnega, da so vsi strmeli, v sobo stopi resen možak, željan dobre kapljice. „Pol litra najboljšega!“ — Mož natoči kežarec, pokusi, a takoj odmakne svojo pijačo, ne da bi jo popil. „Še pol litra!“ reče malo egorčen, ker ni dobil najboljšega. Dabi, pokusi, a spet ne izpije. Dva pol litra — a skeraj polna — žalostna stojita pred njim. „Še pol litra!“ zavpije možakar že jezen, nadejaje se, da gre v tretje rado. Še tretjič prinese natakarica vsa zmedena isto robo. Možak tretjič pokusi — a glej šmenta, tudi tretji polliter je bil pošteno „krščen“. „Frakelj ruma!“ glasi se zadnji ukaz užaljenega pivca. Že stoji na mizi ukazani „frakelj“. In sedaj začne kar sam izboljšavati kapljico, prilivaje vsakemu pollitru nekoliko ruma. To zapazi član domače družine, in užaljen v svoji krčmarski poštenosti, plane k mizi, ugrabi dva pollitra a tretjega si ubrani s silo pivca ter kliče za njim: „Vode lahko doma pijem, saj teče mimo hiše. Čemu so pa krčme?“ — So-li veseli častivci predpusta isti večer še nadalje pili tisto robo, o tem zgodovina molči. Vsekakor pa je dobil krčmar za svoje „izborna“ kapljico pošteno izpričevalo. To vam v eksemplj povem . . .

n **X. redni občni zbor** je imelo starotrško konsumno društvo dne 25. febr. t. l. Pokazalo se je znova, da ima zadruga prav krepko podlago, dasi so ji sovražniki prerekovali, da boče v treh letih poginila.

n **Naše k. s. izobraževalno društvo** je imele zadnji čas dveje predavanj. S nedeljo, dne 4. marca je predaval predsednik Frančišek Vovko „O zgodovini obrtnega stanu“. Udeležba je bila zlasti iz krogov, ki jim je bilo predavanje namenjeno, prav obilna. Teden dni pozneje je govoril g. Turšič „O verskem boju na Francoskem s posebnim ozirom na Avstrijo“. Tudi to pot so mnogoštevilni poslušavci pazno sledili zanimivim izvajanjem predavateljev. Iz vsakekratne obilne udeležbe sklepamo, da ljudstvo vedno bolj umeva pomen predavanj. Mnogo ognja opazamo posebno pri možakih, več ognja pa si želimo od strani mladeničev.

n **Prijazen nasvet starotršškemu pismonoši.** Za časa zadnjih volitev v trgovske obrtno zbornico je izvrševal naš pismonoša poleg svojega poklica še drugega, katerega bi mu v prihodnje ne nasvetovali. Raznašaje pisma po okolici, je pobiral glasovnice za znanega liberalca trgovca g. Stritofa ter se dal tako izrabiti kot strankarsko orodje. Tratnik, nič nimamo proti temu, če ste liberalci, a menimo, da nima nikdo tako malo poveda, dejansko se vtikati v politične stvari, kakor

ravno vi. — Zakaj ne, Vam narekuje Vaša služba.

n **Po knofih smo se spoznali** tudi zadnji čas, ko so se pobirali podpisi zoper nameravano reformo zakonske zveze. Priznati se mora, da je tudi mnogo dosedanjih liberalcev s nami vred ugovarjale; saj so spoznali, da so zahteve liberalizma naravnost brezverske. A nekaj jih je le ostalo trdovratnih in zagriženih, ki niso hoteli podpisati sami in tudi svojih otrok niso pustili tega storiti, dasi so jokaje prosili Pač žalostno za vsakega kristjana, ki še sedaj tuli v rog z njimi vred, ki hočejo sv. zakon kot zakrament razrušiti.

Iz vipavske doline.

n **Od česa živi liberalizem?** Liberalizem živi od laži. Da je to istina, dokazem precej. Za časa volitve v trgovsko zbornico je poslal goški Žgur svojega hlapca v Branico k gostilničarju naše stranke z naročilom, naj mu izreči glasovnico. Ker je pa liberalni volk vedel, da ne opravi nič, ako pride kot volk, se je prelevil v krotko jagnje. Hlapec je prosil glasovnice in se lagal na Žgurjevo povelje, češ da sta se obe stranki, „klerikalna“ in liberalna, zedinili glede teh volitev in da bodo volili na Vipavskem dva: iz „klerikalne“ stranke Perhavca, iz liberalne pa Petrovičiča, in sicer zato, ker se je drugače bati, da ne zmagajo — nemškutarji. Gostilničar je bil vesel, da je prišlo do take „sloge“ in je z veseljem izročil glasovnice Žgurjevemu hlapcu. Zdaj se pa mož kesa, ko je zvedel, kako lahko verno se je vsedel na liberalne limanice. Tako torej dela liberalizem. Njegovo glavno in edino orožje je laž in farbarija; in vendar se drzne ta lažnjivec očitati nam, da lažemo! Le tako naprej, gospodje liberalci, vedite, da nam je naše „delovanje“ jako ušeč. Pregovor pa pravi, da ima laž kratke noge. Veste, kakšna osoda vas čaka? Živela je kača, ki ni znala družega nego lagati se. Nekaj časa so ji verjeli in jo imeli za učeno in inteligentno. Konečno so pa vendar spoznali, da ne zna drugega nego lagati se in zapodili so jo grdo lažnjivko. Kača je bila vsa jezna in obupana in veste li, kaj je storila v svoji obupni jezi? Odprla je gobec, vtaknila vanj svoj rep in je začela žreti sama sebe. In požrla se je take, da na zadnje ni bilo nikjer nič. . . Taka osoda čaka vas liberalce. Ljudstvo vas bo zapodilo in pomedlo med staro šaro in požrli boste sami sebe tako, da na zadnje ne bo nikjer nič. Pa saj družega ne zaslužite.

n **Kaj ima v glavi občinski odbor v Podragi?** Na zahtevo pravoslavnega Jevana Semeniča, prvega občinskega svetovalca, je moral župan v Pe-

dragi v občinski seji dne 9. januarja 1906. predlagati, da se župniku od plače, katero mu dajejo občani, za vsako nedeljo in praznik, kedar je imel službo božjo zjutraj, mesto ob 10. uri odtrga po 5 kron. Razven treh odbornikov, ki so temu ugovarjali, so glasovali vsi in utrgali župniku 90 kron. Ko je župnik zvedel o tem sklepu, je županu prav prijateljsko svetoval, naj tega sklepa nikar ne izvrši, ker je protipostaven. Toda župan je bolj verjel svojemu pravoslavnemu svetniku in je utrgal župniku 90 kron, ker se ni pokoril volji občinskega odbora. Župnik se je pritožil na c. kr. okrajno glavarstvo in dne 22. februarja je prišel po pošti iz Postojne za podraškega župana — nos, katerega bo gotovo dolgo pomnil. — Na predlagi § 95 obč. reda je c. kr. okrajno glavarstvo prepovedalo izvršitev sklepa občinskega odbora, ker je z njim občinski odbor podraški prekoračil svoj delokrog. V razlogih se županstvu pojasni, da je določitev ure, kdaj se naj vrši božja služba, notranja cerkvena zadeva, v katero se občinski odbor nima vtikati, vsaj v toliko ne, da bi on določeval uro še manj pa mu pristojna oblast, radi tega župniku odtegovati plačo in mu nalagati kazni, ker se ne pokori želji občanov. — Kaj ima torej v glavi podraški občinski odbor? Pameti bore malo ali nič, ker drugače ne bi bil storil bedarije, ki bije vsem postavam v lice in se osmešil pred celim slovenskim svetom. Pač pa ima v glavi občinski odbor velike množine prevzetnosti in kljubovalne liberalne nadutosti. Skrajno žalostno pa je, da ima v Podragi edini nekatoliški gospodar prvo besedo v občini in vadi celo župana za — nos. Cas bi že bil, da se tudi Podražani že vendar enkrat vzdramijo in korenito pomedo s takimi svetovalci.

n **Jernej Žorž** s Slapa pri Vipavi je zapisal na pretestno polo zoper razdružitev zakona poleg svojega imena še sledeče besede: „Svobodo ljubimo in poslance tavceč“. Mož je hotel zapisati: Svobodo ljubimo in poslanca dr. Tavčarja, pa revež ni znal, ker se je premalo učil. In vendar je ta mož, ki niti pisati ne zna, vodja liberalne stranke na Slapu in pa — krajni šolski nadzornik!! Tužna nam majka!!!

n **Kot posebno zagrižene nasprotnike** se se pokazali nekateri liberalci iz mesta. 8 (reci osem) družin je odreklo v Ložu svoje podpise, da ne štejemo uradnikov in njihovih družin. Vidi se, da tu še ni prenehala popolnoma Špelina strahovlada. Da je med njimi tudi dični g. Franjo delal se . . . Lah, ni treba še posebnega povdanka je sicer, da ne ve, zakaj se gre pri podpisih, a to pa ve da „fariji norijo“, ker pobirajo podpise. Mi tudi ne vemo, ali je v glavi Štefeljnovega Franceljna vse v redu,

ali ne, to pa vemo, da si kot agitator nad-liberalnega lažkega kluba ne bo pridobil posebne slave; kvečjemu bodo njegovi črevlji zanaprej še bolj režali, kakor so večkrat do sedaj.

Štajerske novice.

Pri Mariji Snežni hočejo cmureški nemškutarji naskočiti ondeto slovensko šolo in slovenski jezik izbaciti iz šole, ter jo ponemčiti. Slovenci, ne depustite tega napada!

S petrolejem je poizkusila sameumor v Mariboru gledališka igralka Nevald. Pol litra ga je izpila. Seveda ji je bile po taki smrdljivi pijači precej slabo. Toda zdravnik ji je izčistil s petrolejem namazani želodec in jo ohranil pri življenju.

Na polju je zmrznil v Ragoznicah slaboumi Martin Weber. Iz hleva je ubežal ponoči v sami srajci na polje, tam po snegu taval toliko časa, da je za vedno obnemogel.

Kakoršno življenje taka smrt. Ta pregovor se je uresničil nad nemškim brivcem Zwerengom pri Celju. Ta mož je bil rojen kot katoliški Hrvat. S časom je zatajil svoje narodnost in potem za nemške groše prodal tudi svoje vero protestantom. Sam s seboj nezadovoljen se je obesil na vrvi.

V Mariboru so ondetni katoličani imeli važen šed zoper „Svobodno šolo“ in razkristjanjenje zakona. — Govorila sta na šedu gg. dr. Anton Medved in dr. Honiec. Shod je bil jako dobro obiskan.

Žalosten konec maškarade. V St. Lenartu se je vozilo pustni torek dvoje voz maškar. Na enem vozu je bil za zavirača neki Friess, ki je imel pri sebi tudi svojega 7letnega sinčka, ki je sedel zadaj na ročici. Ko se je začel voz premikati po hribu navzol, je Friess zavrl in deček je padel z voza in kolo mu je zdrobile črepinjo. Deček je takoj izdihnil, maškare so pa bežale na vse strani. Kdaj bodo vendar ponehale te neumnosti z maškarami?

Smrt pijanca. Pri Celju so našli mrtvega posestnika Hriberšeka. Ta je zapil vse svoje premoženje in posestvo.

Primorske novice.

Iz Trsta se poroča: Hud boj se bo bil pri občinskih volitvah v Trstu. Liberalci se bodo združili s socialisti, da spravijo saj par mož v odbor. Rimsko društvo „Dante Alighieri“ je poslalo liberalnemu tržaškemu volilnemu odboru 100.000 lir. S tem lažkim denarjem bodo podkupovali frameseni

volilce, da volijo judovsko kliko. S temi judoževimi groši bodo napajali lačne in žejne laške volivce.

Premilostni gospod tržaški škof dr. Nagl se v letošnjem pastirskem listu peča z versko vzgojo, brez kateri ni mogoče pravno življenje. Judom in liberalnim učiteljem kajpada ta list ni po gcu.

Tržaška policija je prijela 25letnega kjucačničarja Dreina. Pravijo, da je on voditelj tiste tolpe, ki je izvršila zadnji čas trliko tatvin po Trstu. — Ta policija je debila sedaj kolesarski oddetek.

V Pulju so aretirali nekega Henrika Golja. Tega je ovadila žena, s katero je jako grdo ravnal. Grizel jo je, suval in streljal nanjo.

Tržaški Slovenci kandidirajo v III. volilnem okraju odvetnika dr. Gustava Gregorina.

V Opatijo bo došel okrog 3. aprila angleški kralj Edvard. Tu se bo sestal z avstrijskim cesarjem Franc Jožefom.

V Cerknem je bil vrlo dobre obiskan shod, ki je obsodil brezversko gonje liberalcev proti verski šoli in sv. zakonu. Liberalci so mislili shod razbiti, pa se jim ni posrečilo.

Goriški nadškof dr. Sedej je odšel pred tednom na Dunaj, kjer je prisegel presvetlemu cesarju — Posvečen bo 25 t. m.

V Gabrovicah razsaja že nekaj časa jako nadležna in nalezljiva bolezen garje.

V Podgori je uničil v nedelje 4. t. m. ogenj hlev posestnika Delpina, ki je bil pa k sreči zavarovan.

Koroške novice.

k Koroški Slovenci so se začeli na vseh straneh gibati. Omenili smo že, da so imeli pred tednom 12 shodov po deželi. Vsi so bili dobro obiskani. Na vseh shodih je množica izražala ogorčenje proti vladi, ki je na ljubo liberalnim Nemcem izdala koroške Slovence ter jim priznala samo enega poslanca, čigar izvolitev pa še ni prav gotova. Iz istega namena se je vršilo tudi zadnje nedelje 10 shodov, ki so bili tudi jako dobre obiskani. Brezdvomno bodo vsi slovanski poslanci pomagali na Dunaju vrlim koroškim Slovencem, katere hočejo Nemci popolnoma zatreti in ugonobiti.

k Volilni okraj ki je odločen za Slovence je Berovlje—Doberlaves—Železna Kaplja—Pliberk.

k Cuden ponočni ropar. V Celovcu je ujel stražnik Maurer pretekli teden roparico sovo, ki je ujela goleba in zasa-

dila vanj svoje kremplje. Golobu je zlemila tilnik. Radovedai Celovčani so hodili gledat kar v trumah sovo na policijo.

k Za nove volitve so se začeli liberalni Nemci pripravljati. Sedaj moledvaje na vseh straneh za denarne prispevke, s katerimi nameravajo vplivati na nezavedne volivce.

k Deček - požigalec. V Bistrici v Rožsi Dolini je zgorela hiša, v koji je stanoval tesar Skok z ženo in tremi otroci. Mož in žena sta bila od doma, le otroci so bili doma. Ko se pa žena vrne, vidi hišo v plamenu in le s težavo so rešili otročiče. Nikde ni slutil, kde bi bil pravi požigalec. Sedaj se je posrečilo ga dobiti v osebi 13 letnega dečka Strugarja iz Zavrha. Skok ga je radi neke goljuše oklefutal in zato je sklenil poba se maščevati nad njim. Iz 2 uri oddaljenega Zavrha je prihitel sem, zažgal hišo in potem dirjal domov. Nekemu vozniku se je zdel preplašeni deček sumljiv in tako je prišlo na dan njegovo dejanje. Deček ne kaže nikakega kesanja.

Čebelarske vesti.

Podružnice v Kranju občni zbor bode v nedeljo, dne 8. marca ob treh popoldne v gostilni na „Svri prsti.“

Podružnica v Skofji Loki priredi predavanje v nedelje, dne 18. marca ob treh popoldne v gostilni gosp. Guzela. Predava tajnik osrednjega društva.

V Rožeku na Koroškem bode čebelarski shod v ponedeljek na sv. Jožefa dan ob 3. uri popoldne v prostorih „Katol. izobraževalnega društva.“ Predava tajnik osrednjega društva.

Grozna nesreča v rudniku Courrières.

Velikanska nesreča se je zgodila v courrierskih rudnikih na Francoskem Vneli so se v rudniku plini in je življenje izgubilo približno 1200 rudarjev. Za nekaj dni prej je gorelo v rovu št. 3, vstrel česar se se vneli plini. Zgoreli so vsi tramovi, tako da je prditih več rofov. Plamen je švigal iz vhodov v rudnik. V soboto opoldne so prinesli prvega ranjenca na dan. Tekom sobote so rešili 120 živih rudarjev, ki so ušli na neki oder. Ker je švigal iz rofov plinov plamen, je bila pomeč jako težavna. Grozni obupni prizori so se dogajali pred vhodi v rove, kjer je čakalo prebivalstvo svojcev iz rudnikov, o katerih niso vedeli, ali še žive ali so pa že zgoreli živi v plinovitih plamenih. Na kraj nesreče sta odpotevala v soboto popoldne minister Gautier in Dubief. V francoski zbornici je vest o nesreči zelo pretresla poslance. Predsednik Fallières je odposlal svojega erdenačnega častnika v Courrières in se v znak žalosti ni udeležil plesa, h kateremu je bil povabljen. V so-

boto ob 8. uri zvečer so rešili iz rudniških rovov več inženirjev.

Žene in otroci ponesrečenih rudarjev so s srce pretresujočim jokanjem poizkusili predreti orožniški kordon, da bi biteli v rov. Včeraj so delali celi dan, dasi je bila nedelja. V globocini kakih 300 metrov so našli cel kup nakopičenih mrličev. Se bolj globoko se čuli klice za pomoč in stokanje. Grozna vročina in strupeni plini so prepredili, da rešilo moštvo ni moglo bolj globoko prodreti. Prti večeru so spravili na dan več živih rudarjev, izmed katerih jih več ni moglo govoriti. Veliko jih je omedlelo, ko so zagledali beli dan. Med mrliči so tudi trije nadzorniki, ki so se zadušili med rešilnim delom.

Mrliči, ki se jih včeraj spravili mnogo na dan, so grozno izpremenjeni in jih ni mogoče izpoznati.

Iz rovov so prepeljali na svetlo tudi posamezne dele telesa, odtrgane glave in sežgane človeške meso brez vsake oblike.

Vsi vlaki so prenapolnjeni, kajti stotisoči se potovali včeraj na kraj nesreče.

Minister za notranje zadeve Dubief je takoj, ko je prišel v soboto zvečer na kraj nesreče, prevzel vodstvo rešilnih del.

Stevalo ponesrečenec v cenirudarsko ravnateljstvo po svojih zapiskih na 1200. V rovu št. 4 niso rešili izmed 825 rudarjev niti enega.

Malene vsi evropski vladarji so izjavili brzojavno svoje sožalje predsedniku Fallièresu. Vlada namerava predlagati, da dovolji zbornica velike vsote za žrtve te nesreče, ki so jo včeraj podrobne popisovale posebne izdaje pariških listov.

Med rešnimi rudarji je 80 ranjencev, izmed katerih jih ima več smrtno peškodbe. — Življenje je izgubile več rudarjev, ki so iskali rešitve v stranskih rovih, ker so se podrle galerije.

Velikanska pred rudnikom zbrana množica je zelo ogorčena na inženirje. Dasi so vedeli za požar v jami, so vendar dovolili, da je šlo v soboto toli rudarjev na delo. — Res je vse obsodbe vredna lahkost in življenjem.

Iz treh rovov je švigal še včeraj plamen in boje se, da se poveča nesreča, ker se lahko zemlja usede.

Narodno gospodarstvo. Občinska razsodišča.

Izpod Stržca, dne 10. marca.

Pred nedavnim časom je blizu tukaj kupila gospodinja U. plemeno svinjo. Služaino so ravno takrat sneženi meteži zanesli pota. Ko vozi žival domu, pride v sotesko, napolnjeno s snegom. Pokliče sosedu P. da pomaga voz spraviti nazaj, da gre dalje tik pota po svetu, ki je last gospodarja G.

Kako se začudi gospodinja U., ko dobi čez nekaj dni od advokata sestavljeno tožbo, da je vozila po tujem svetu; ravno tako tožbo je dobil sosed P. ki je pomagal.

Gospodinja pokliče dva cenilca, ki izpoveda, da ni žena s tem, ko je peljala po tujem svetu, ki je bil zmrznjen in zasnežen, naredila prav nobene škode.

Pride dan sodne obravnave... Vse je bilo napeto...

Sodba se je glasila: Gospodinja U. plača tožbenih stroškov 60 kron, sosed P., ki je šel pomagat 30 kron, in gospodar G., ki je šel tožiti tudi 30 kron.

Vsi trije so bili iznenadeni, da morajo za tak prazen nič plačati tako ogromne troške — celih 120 kron. To je gotovo velik denar za kmeta.

Ta resničen dogodek je priča, kako draga je dohtarska pravica!

Bilo je seveda samo na sebi neumno, da je gospodar G. šel tožiti za tako malenkost. Brezvestno je res, če nekateri meni nič tebi nič vozijo in hodijo po tujem svetu — ako greš tožiti nepoboljšljivega nagajivca, ti nobeden ne more toliko zameriti. Ako se pa za tak prazen nič napravljajo ljudem troški, ni čuda, če je potem jeza in sovrašтво med sosedi. Vsaj krščanskega duha v tem ne vidimo.

Po drugi strani nam pa ta slučaj osvjetljuje, naše sodne razmere. Pot do pravice mora kmet s cekini posuti. Zato previden gospodar rajši krivico trpi — ne zavoljo Boga, ampak zato, ker se stroškov boji, raje se doma jezi, in kolne in prepira z nasprotnikom, raje kakor da bi šel v kancelijo, ker ve, da se v kanceliji deli pravica le po drobtinah, katere je treba drago plačati.

Veliko se je pisalo od novega pravnega reda, za koliko bo boljši. Mi vemo le to, za koliko so sedaj tožbe dražje!

Nekdaj se je vendar kmeta, kateremu se je zgodila kaka krivica, če je prišel tožiti, vzelo na »protokol«, in je kar sam opravil pri sodišču. Sedaj pa pravijo: Le pojte k doktorju ali notarju, da vam bo naredil obtožnico. In taka obtožnica stane kar 60 kron. Pot v sodnijo vodi sedaj skozi notarijatsko in advokatsko pisarno.

Govorilo in pisalo se je že mnogo o tem, da se podržavi notarijat. Mi bi ne imeli nič proti temu, ker menimo, da bi v tem slučaju kmet bil le na dobičku. A ravno tako važno je, da bi tudi pri sodiščih prišel ceneje do pravice kakor do sedaj.

Marsikomu se godi krivica, pa tožiti ne gre, ker vidi, da po navadi plačata oba; tisti ki dobi, in tisti ki zgubi. Nepošteni ljudje, pa še z večjo korajžjo delajo škodo, češ, vsaj me ne bo šel tožiti.

S postavo z dne 25. novembra 1896 se je dala obrtnikom priložnost, da si osnujejo svoja obrtna razsodišča. Ne vemo sicer, koliko takih obrtnih razsodišč se je zasnovalo, a to si mislimo, da bi bila kmetijska razsodišča, pametna naredba.

Vsaj vže zdaj gospodarji radi pokličejo občinske svetovalce, če si pridejo kaj navskriž — treba bi bilo le to navado s primerno postavo podpreti, da bi v to izvoljeni moške pravomočno smeli take kmetiške prepire poravnati. A če drugoga ne: da bi v slučaju kakega prepira za mejnike, pota, služnosti — morale pripravljati se stranke vedno prej se oglašiti pri domačem razsodišču, predno reč pride do sodnje. — Tako bi se mnogokrat preprečile drage tožbe in pravde, in prišlo bi se morda prej do pravice, kakor pri sodiščih, kjer odločujejo veliko razni, formalni predpisi, tako, da nazadnje izidejo odloki, ki so sicer postavni, a pravični pa velikokrat ne.

Za smeh in kratek čas.

Darežljiv. Pošiljavec: „Koliko se plača za pismo v Ameriko?“ — Uradnik: „Petindvajset vinarjev.“ — Pošiljavec: „Tu imate petindvajset vinarjev za pismo in zraven dvanaest vinarjev napitnine. Pot v Ameriko je presneto dolga.“

Odveč. Mojster (novemu vajencu): „Ne smeš biti hud, če dobiš semterja kakšno za ušesa; saj ti želim le dobro, to mi smeš verjeti.“ — Vajenec: „Vse to verjamem lahko brez zausnic.“

Prijaznost. Podčastnik: „Tovariši morate biti med seboj postrežljivi. Kaj bi storili vi, Kovačič, če je bil vaš tovariš Pavlič cel dan v službi in še ni nič jedel in tudi gumbov še ni osnažil?“ — Kovačič: „Pojedel bi njegovo kosilo, da si on lahko osnaži svoje gumb.“

V gostilni. Gast: „Vi natakari, ali bi mogli prine-ti k pečeni kaj kislega?“ — Natakari: „Prosim, kakšno vino pa hočete?“

Premajhne zemlje. Star očanec: „Peki ste pa res lahkomišljeni, da puščate zemlje kar zunaj. Kaj pa če pridejo vrabci pa jih odne-o!“

Na lovu. Lovec: „Zopet niste nič zadeli, gospod doktor!“ — Doktor: „Poglejte ga zajca, kako teče. Prestraši sem ga pa le.“

Zvita buča. „No, pa naj kdo reče, da jas nimam vedno prav: že v januarju sem trdil, da bomo letos imeli vojsko ali pa mir — sedaj se je pa res vojska vnela, kakor sem prorokoval.“

Pri upniku. Dolžnik: „Svoj dolg bi rad poravnal.“ — Upnik (vesel seže v besedo): „To je lepo od vas.“ — Dolžnik: „Pa ga ne morem.“

Pri sodniji. Sodnik: „Kako pa to, da ste pokradli ničvredno blago, polno blagajno ste pa čisto pri miru pustili?“ — Zatoženec: „Prosim, gospod sodnik, vsaj vi mi tega ne očitajte, saj me je zato že žena dosti ozmerjala.“

Zadnja beseda. Gospa: „To je pa res grda razvada, vedno hčete imeti zadnjo besedo.“ — Služabnica: „Kako naj pa vem, da milostijva noče nič več povedati.“

Loterijske stroške.

Dunaj, 10. marca	17	6	77	55	54
Gradec, 10. marca	14	36	41	72	82
Trst, 28. februarja	27	72	68	15	77
Linc, 28. februarja	45	3	42	87	72

Prilhodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dne 22. marca 1906.

Sirb vsake gospodinjne je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega proizvajanja okusna, zdrava v prospek in poceni, ima torej neprecenljivo prednost za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavoje z varstveno znamko župnik Kneipp.

Listnica uredništva.

Izjava. Vsem onim, katere bo gosp. Anton Brce, bivši župnik v Sori, morebiti še žugal tožiti radi razžaljenja časti, ako mu v našem listu ne izrečejo „čast in zahvalo“, naznanjamo, da takih preklicev ne bomo sprejemali, razun ako se dokaže, da je dotičnik g. Brce žalil z dopisi v našem listu. V vseh drugih slučajih smo pa mnenja, da bo čast g. Brce rešena, ako se preklic izvrši v „Narodu“ in „Gorenjcu“. — To na znanje g. Brce in vsem njegovim sedanjim in prihodnjim žalivcem.

Dopisniku iz Lazov. Neštetokrat smo že povedali, da dopisov brez podpisa ne sprejemamo. Zato je tudi Vaš romal v koš.

Mnoge druge dopisnike, ki so poslali dopise, prosimo potrpljenja, ker ni moglo vse priti na vrsto.

70 hl vina ima naprodaj Franc Sladič, posestnik v Kostanjevici, pošta Št. Rupert na Dolenjskem, lastnega pridelka, rudeče, naravno, zajamčeno iz stare trte. Cena po dogovoru. 552 D 1-1

Učenca

lepega vedenja, ki ga veseli orglarstvo, sprejme **IVAN MILAVEC**, izdelovatelj orgelj v Ljubljani. 539 D 3-1

Hiša št. 1 v Pristavi pri glavni cesti se proda z vsemi gospodarskimi posloplji, obširno njivo, travnikom in dvema gozdoma. — Več se izve pri lastniku **J. S. v Podlipoglavu**. 543 D 1-1

Samo za zasebnike!

Kdor bi rad kupil **sukneno in modno blago** za moške in deške obleke **dobro in oeno**, naj se zaupno obrne na **razpošiljalnico sukna**

M. KRETSCHMER na Dunaju 1/1.
Vzori na izbiro franco. — Odmeri se poljubno blaga.
— Zastopniki se sprejemajo. 542 D 6-1

Dobro postno jed,
suhe gobe sušene na solncu oddaja na drobno 1 kg à 2 K 20 h

J. Jezernik v Štobu,
p. Domžale. 551 D 1-1

V Leskovcu pri Krškem se odda služba organista.

Stalne plače je 500 K. Na razpolago je nov harmonij. Prošnje se pošljejo župnemu uradu do dne 25. marca. 537 D 1-1

Odpadke rogov 100 kg 12 K 50 h, postavljene na kolodvor Škofjaloka, v lastnih vrečah, ki se računajo 1 kg komad, k u pi podpisani od glavnikaarjev okoli Škofjeloke in se zavže za celo l. 1906 event. tudi 1907. Jakob Štrekelj, glavnikaar Škofjaloka. 538 1-1

Postavno varovano. Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pristen je Thierryjev
2630 D balzam 52-11

le z zeleno znamko „redovnica“.

Staroslavno neprekotno

proti slabemu prebavljanju, krčem v želodcu, koliki, kataru, prsnim boleznim, influenci itd. itd.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali ena velika specialna steklenica s patent. zamaikom K 5 — franko.

Thierryjevo centifoljsko maslo,
posod znano kot non plus ultra

proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklanam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisoč originalnih zahvalnih pismom gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

Semenska trgovina

edina na Kranjskem strokovno urejena in odlikovana, na drobno in debelo, mnogovrstnih **poljskih, zelenjadnih in cvetličnih semen**, katera so zanesljivo kaljiva in jamčim za kakovost. Dalje se dobe mnogovrstne cvetlice v loncih, pripravljene **palme**, suhi venci. Na razpolago sveži venci in šopki s travki in napisji in vsi v to stroko spadajoči predmeti po prav nizkih cenah. Cenik za leto 1906 brezplačno na razpolago. 2614 D 10-6

Z odličnim spoštovanjem

Alois Korsika v Ljubljani.

Največji napredek nove dobe!

Neobhodno potreben Neobhodno potreben
v pralnici je sloviti v kuhinji

Minlos ov prašek za pranje

kat en mož se ga oprijemljejo milijoni

Pristen le s to varstv. znamko.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonialnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom.

Na debelo pri L. Minlosu na Dunaju, 1.
Mölkербастei 3. 39 D 24-10

Podpisani proda

mlin, žago in toliko zemljišča, da se lahko redi ena krava in dva svinjeta. Blizu postaje Sava. Cena 2800 K. **JOŽEF LOGAJ, p. Lj. tija, vas Tepe.** 541 D 2-1

Saško Altenburg.
Tehnika Altenburg
Izdelov. strojev, elektrotehnika, papir tehnika avtomobil tehnika 135 D 4-3
Prospekt zastoj.

Sprejmo se takoj 2 ali 3 vajenci za sodarsko obrt
pri g. **Augustu Repiču, Kolezijske ulice 18.**
P. Ljubljana. 243 D
Hrana in stanovanje prosto.

Krepkega dečka

ki ima veselje do pekovske obrti sprejme pod jako ugodnimi pogoji v uk **Lovro Sušnik** v Škofji Loki 392 D 5-4
Nastop takoj.

Služba cerkovnika in organista se odda

s 1. majnikom t. l. v Možici na Koroškem. Prosilci, ki so orglarsko šolo dovršili, naj se do dne 1. aprila zgledajo pri cerkvenem predstojništvu, pri katerem se tudi natančneje poizve. 428 3-3

Reška papirnica Smith & Meynier
išče za takoj

8 mlinarjev (holiandermüller), **6 beljajev**, **4 kuharje**, **6 papirrezecev**, **2 strojnika pri strojih za papir.**

Samski delavci dobe prosto stanovanje. Oženjeni delavci dobe ali prosto stanovanje ali pa mesečni pavšal K 6.—

Ponudbe, opremljene s spričevali naj se pošiljajo na **Smith & Meynier v Reki.** 491 4-2

250.000 visoko in **sadnih dreves**

nizko debelih jablan, hrušk, češpelj, breskev, črešenj itd., komad od 50 vin. višje.

Olepšalna in drevoredna drevesa posebno lepi divji kostanji, okrog. akacije itd., komad od 60 vin. dalje.

30 milijonov sadežev za mejo:
akacij, gledicij, belih bukev itd., **1000 kom.**
od 2 K naprej. 480 D 3-2

Ilustrov. cenike razpošilja na željo zastoj
grofa Bathányi-ja grašč. oskrbništvu, Csendlak, p. Frankocz pri Radgoni.

Sirolin

Povečuje elastičnost do jedi in teže telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, nočno potenje. 2209 D 44-15

Prporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarjih, oslovskem kašlju, škrofulozi, influenci
množestvilni profesorji in zdravniki.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, prosimo, zahtevajte vedno: Izvirni zavitek „Roche“.

F. Hoffmann — La Roche & Co.,
Basel (Švica).

Roche

Dobiva se z zdravniškim receptom po 4 K steklenica.

Zaloga bališč za neveste.

Priporočljiva trgovina!

Najbolje in najceneje se kupi blago v veliki izbiri za ženske in moške obleke pri občeznani domači trgovini

Češnik & Milavec
(pri Češniku)

Lingarjeve ul. Ljubljana Špitalske ul.

Velika zaloga najnovejšega sukna, štofa, kamgrna, hlačevine za moške obleke, za ženske obleke najnovejše modno, volнено blago v vseh barvah, perilni kambrik, saten, kotenina, pisana in bela, platno in mnogo drugega. 313 26-3

Zaloga bališč za neveste.

Postrežba točna in poštena.

Postrežba točna in poštena.

Lepa

priložnostna darila!

Krasna darila za raz. prilike kakor ure, verižice, križice, obeske, prstane, zapestnice, sploh narazličnejšo zlatnino in srebrnino v modernem secesionističnem slogu po najnižjih cenah pripravča p. n. občinstvu,

Fran Cuden

urar in trgovec v Ljubljani,

Prešernove ulice, filijalka na Mestnem trgu.

Novi ceniki tudi po pošti brezplačno. 256 52-51

Podpisani sl. občinstvu uljudno
jetti, da tace občinski vsak torek

v Ilirski Bistrici

v hotelu „Ilirija“ na sobobolne.
Vsakovrsne plombe, operacije,
vstavljanje novih sob in celih sobovij itd. itd.

Dr. A. Praunseis,
324 a sobozdravnik v Ljubljani.

Prava Roskopf Patent gl. 3 50.

gl.
3-50.

Tvrda Roskopf Frer v Švici mi je naročila, naj prodajam njene prave Roskopf patent anker uremontoir re s sidro, ki je stala do slej še enkrat toliko, za ceno gl. 3 50. Razprodajalci pri 5. kom. 5%, pri 10. komadih 10% popusta. Ta prodaja traja le kratko dobo, dokler je kaj zaloge in ima namen, cenjenim odjemalcem pokazati razloček med pravo Roskopf-patent in takozvano „sistem Roskopf-uro“. Prava Roskopf-patent-ura gre 36 ur, ima s stekl. pokr. kolesje s sidro, teče v rubinih in služi lahko 25-30 let; nasprotno postane „sistem Roskopf ura“ nerabna po nekaj letih. Vsaka prava Roskopf-patent ura ima plombo, pism. jamstvo s tvrdko „Roscopf Frer“ v Chause de Fonds (Švica) v zadnjem plašču na 3 leta. Ako ura ne ugaja, se zavežem, da tekem 30 dni vrnem celo svoto. Pošilja proti povzetju glavno zastopstvo za Avstro-Ogrsko 102 D 4

102 D 4

Maks Böhnel, Dunaj IV.,
Margarethenstrasse 38.
Zahtevajte zastonj in franco moj veliki cenik s sad 1000 slikami o vseh vrstah ur, zlatnalne in srebrnalne.

Preselitev.

Hamburg - Amerika

Linie-pisarna

Fr. Seunig, Ljubljana

se nahaja sedaj: 548 2-1

Kolodvorske ulice šte. 28.

Stranc Jozefova
grenačica
Pravzaprav reprezentant grenačic.
(V medic. odd. splošne bolnice na Dunaju.)

Učenca 540 5-3

od 15 do 16 let starega, čvrstega in poštenih sta-rišev sprejme takoj v pouk V. Rihar, strojarski mojster v Polhovem gradu

Pomagajo hitro in za-nesljivo za kašelj, hri-pavost in zaslezenje.

Izvrstne slasti ter brez slabega vpliva na tek.

Kartoni po 1 K
... in 2 K ...

Poizkusni
karton 50 vinar.

1906 17 Naprodaj po vseh avstrijskih lekarnah.

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19

v Ljubljani

Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

sprejema: 1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poškodbam, in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod jako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

38 D 24-5

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

Kašelj, katar, obolenja, bolečine v prsih, sleze, potenje, grgranje, so večkrat predznaki najnevarnejšega sovražnika našega zdravja, grozovite

tuberkuloze!

Zlo se mora zatreti v kali, in ako se je že vselilo, je treba tem večjega truda, da se je premaga in v to svrhu služi na angl. razstavi z zlato svetinjo in častno diplomu odlikovani, od mnogih zdravnikov priporočeni 315 D 40-3

Halapijev

TUBERIN

ki tuberkulozo v resnici premaga, odpravi kašelj, omiljuje bijuvanje krvi, razredčuje slez. — Kdor se hoče osvoboditi tega zla, ali se ga obraniti, naj rabi in naroči eno vzorčno stekl. za 3 K, ali eno veliko stekl. za K 5.—.

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:

Lekar. pri apostolu' Budimpešta
Josefsring 64/46.

Vel, ki nameravate omliliti si

šivalni stroj ali kolo

prosite se uljudno, da naročite najnovejši brezplačni in poštarne prosti cenik, ki obsega največjo izbero čudovito cenega in najboljšega blaga, pri

Lorenou Rebolj,
zaloga šivalnih strojev in
koles v KRANJU.
485 D 26-2

Vsaka dama dobi pri meni z ročnim delom dober postranski zaslužek; delo se odda v vsak kraj. Prospekt z gotovimi vzorci proti 30 vin. v znakah. **Regina Beck na Dunaju XX**, Brigittenauerlande 28. 481 D 6-2.

„Slava Mariji“

ob tristoletnici Marijine družbe se še vedno dobi v „Katol. bukvarni“ v Ljubljani po 40 v. izvod.

Najboljši in najcenejši američanski motor za bencin

za kmetijo in obrt, od dve do pet konjskih moči. Jednostaven, zanesljiv, trpežen in popolnoma samodelujoč. Cena od K 1350 do K 3200. Vsaki del motorja se lahko zamenja, ter si vsakdo popravila lahko sam preskrbi. — Dobivajo se najbolje pri

Karol Kauscheka nasl.

Schneider & Verovšek
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Tudi vsi poljedelski stroji kakor: mlatilnice, slamoreznice, vrtila, čistilnice, mlinci za sadje in grozdje, pršice itd.

Traverze, cement, štorja, okovi in orodje za vsako obrt.

Ceniki na razpolago.

Stanje vlog 30. nov. 1905: Preje: **Gradišče 1**, sedaj: Denarni promet od 1. Jan. do
čez 11 milijonov kron. **Kongresni trg 2, 1.** 30. nov. 1905: čez 50 milj. K.

Lastna glavica K 214.843-38.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2 %** brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 30. nov. 1905: K 11,173.979-03. Denarni promet od 1. Jan. do 30. nov. 1905: 50,407.639-54.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštmohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. novembra 1905.

2617 D 26-6

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podj. in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano, Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah, Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani, Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani, Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju, Ivan Kregar, svet. trg. in obrtne zbornice v Ljubljani, Francišek Leskovic, zasebnik in blagajnik Ljudske posojilnice, Ivan Pollak, tovarnar v Ljubljani, Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani, Greg. Slihar, župnik na Rudniku.

Ljubljana

Pred Skofijo 3

Josip Kordin

Ljubljana

Pred Skofijo 3

priporoča

svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen

kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete, velikanske rumene, rudeče in bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen po nizkih cenah.

Poštnim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

167 D 26-7